

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, SEPTEMBER – RUGSĖJO 19, 2013 • Vol. CIV Nr. 110 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

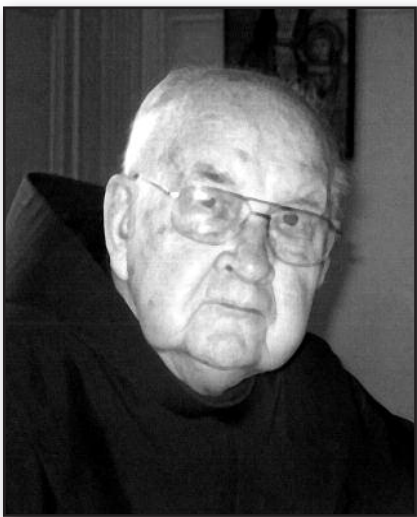
PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-11-18-13

ŠIAME NUMERYJE:

„Saulutė“ pakvietė į koncertą
– 7 psl

Tėv. Pranciškaus Giedgaudo
gyvenime – „Darbininko“
istorija – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Katedros kaimynystėje – kosmoso technologijos

Vilniaus katedros aikštėje atidaryta kosmoso technologijų paroda.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius (ELTA) – Vilniaus katedros aikštėje rugsėjo 17 d. atidarytoje kosmoso technologijų parodoje „European Space expo“ populiariai pristatoma, kaip kosmoso technologijos naudojamos mūsų kasdienybėje, pasakojama apie ambicingus Europos planus ir pasiekimus kosmoso srityje. Ekspozicijoje demonstruojami ir Lietuvos pasiekimai kuriant kosmoso technologijas.

„Technologijos, išrastos kosmosui tyrinėti, dabar padeda žmonėms kasdienėje veikloje. Dėl kosminių technologijų galime naudotis mobiliaisiais telefonais, banko kortelėmis, navigacijos sistemomis, palydovine televizija. Tai tik keli pavyzdžiai, kaip kosmoso technologijos pagerino žmonių gyvenimą“, – pabrėžė ūkio viceministras Marius Skarupskas.

Pasak ūkio viceministro, Lietuva taip pat turi didžiulį inovacinį potencialą, kurį gali išnaudoti kosmoso technologijų kūrybai, ir gali būti didelės pridėtinės vertės kosminių technologijų ir paslaugų kūrėja, o ne tik jų vartotoja.

Paroda „European Space expo“ įsikūrusi 300 kvadratinė metrų kilnojamame kupole. 13 interaktyvių ekspozicijos stendų demonstruojama, kaip kosmoso technologijos pritaikomos įvairiose srityse: žemės ūkio, aviacijos, kelių tiesimo, žemėlapių rengimo, energetikos, žuvininkystės, stichinių ar kitokių nelaimių valdymo, klimato kaitos valdymo ir pan. Kiekvieną vakarą parodoje vyks teminiai renginiai pagal atskirą programą. – 3 psl.

Bostone – Lietuvos gyvybės mokslų verslo misija

2013 m. rugsėjo 15–20 dienomis Bostone lankosi Lietuvos gyvybės mokslų įmonių, mokslo įstaigų ir organizacijų atstovų delegacija, dalyvaujanti pirmojoje Lietuvos verslo misijoje į JAV. Misija į Massachusetts valstijos sostinę surengta aktyviai bendradarbiaujant VŠĮ „Versli Lietuva“, Massachusetts biotechnologijų tarybai (MassBio) ir Lietuvos Respublikos ambasadai Jungtinėse Valstijose.

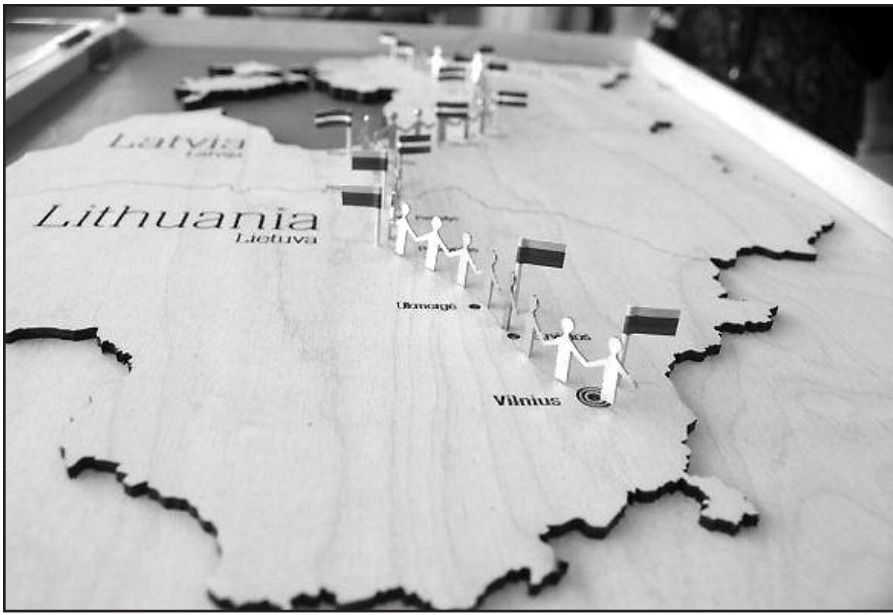
Misijos dalyvius lydi Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo viceministrė S. Kauzoniene bei „Investuok Lietuvoje“ ir „Versli Lietuva“ atstovai.

Rugsėjo 16 d. MassBio surengta „Lietuvos diena“, jos metu vyko teminiai seminarai, Lietuvos gyvybės mokslų srities potencialo ir pasiekimų pristatymai, diskusijos, kurių metu aptarti Lietuvos investicinės ir verslo aplinkos klausimai. Lietuvos ambasada JAV „Lietuvos dienos“ dalyviams, JAV biotechnologijų verslo atstovams, Bostone įsikūrusiems Europos Sąjungos šalių diplomatams, vietinei lietuvių akademinėi bendruomenei dienos pabaigoje surengė priėmimą, skirtą Lietuvos pirminkavimo Europos Sąjungos Tarybai pristatyti Massachusetts valstijoje. – 3 psl.

Prof. Vladas Algirdas Bumelis, „Biotechpharma“ valdybos pirminkas – vienas iš delegacijos narių.

Didžioji moterų yda yra būti kaip vyrai. – J. M. de Maistre

Paroda „Lietuva pašto siuntoje“ iš Briuselio atkeliavo į Washingtoną.

eu2013lt nuotr.

V. Gedvilas Washingtone atidarė parodą

Jungtinėse Amerikos Valstijose su delegacija viešintis Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas Washingtone, Pasaulio banko būstinėje, atidarė Lietuvos pirmininkavimui Europos Sąjungai skirtą interaktyvią UNESCO parodą „Lietuva pašto siuntoje“.

„Sunku trumpai papasakoti apie Lietuvos pažangą ir pasiekimus per 23 nepriklausomybės metus. Aš nepaprastai džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad mūsų šalis, atkūrusi ir išsaugojusi nepriklausomybę, pasuko demokratijos stiprinimo, pilietinės visuomenės kūrimo, kultūros, paveldo puoselėjimo bei eurointegracijos keliu“, – pažymėjo V. Gedvilas.

Jo teigimu, Lietuvos pirmininkavimas Europos Sąjungos Tarybai – dar vienas svarbus istorinis įvykis, reikšmingai papildęs mūsų valstybės istoriją. Lietuva yra pirmoji iš trijų Baltijos šalių, kuriai atiteko ši atsakinga misija.

„Tapusi ES nare Lietuva kartu tapo ir valstybe – donore. Mūsų parama

Rytų kaimynystės šalims, pirmiausia Ukrainai, Gruzijai ir Moldovai, yra tikrai vertinga ir vertinama. Norime ir siekiame kaimynystėje matyti vakarieetiškas, saugias ir modernias valstybes, todėl Lietuva jau keletą metų yra ir savotiškas parlamentinės demokratijos 'kompetencijos centras', kartu su partneriais vykdamas specialią programą ir perduodantis savo demokratinių reformų patirtį Rytų Partnerystės programoje dalyvaujančioms šalims“, – tvirtino V. Gedvilas.

Seimo pirmininkas išreiškė viltį, jog šių metų lapkričio 28–29 dienomis Vilniuje vyksiančio Rytų partnerystės viršūnių susitikimo metu bus įvertinti Rytų partnerystės šalių ir ES bendradarbiavimo pasiekimai bei nubrėžtos tolesnės Rytų partnerystės politikos gairės.

ELTA

Premjeras su oficialiu vizitu lankosi Vatikane

Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius rugsėjo 18–19 dienomis su oficialiu vizitu lankosi Vatikane.

Lietuvos Vyriausybės vadovą šiandien, rugsėjo 19 d., priėmė Popiežius Pranciškus, taip pat numatyti ministro pirmininko susitikimai su Vatikano Valstybės sekretoriumi kardinolu Tarcisio Bertone, Vatikano sekretoriumi santykiams su valstybėmis arkivyskupu Dominique Mamberti.

Lietuva, kaip ir didžioji dauguma pasaulio valstybių bei tarptautinių organizacijų, palaiko diplomatinis santykius su Šventuoju Sostu. Lietuvos valstybės ir Vyriausybės vadovai bent vieną kartą per savo kadenciją apsilanko Vatikane. Tokios praktikos laikosi ir daugelio pasaulio valstybių vadovai.

Vizito metu įvyks premjero A. Butkevičiaus ir Italijos ministro pirmininko Enrico Letta susitikimas. Lietuvos ir Italijos vyriausybės vadovai ketina aptarti dvišalį ekonominį

bendradarbiavimą, Europos Sąjungos aktualijas bei kitus klausimus.

Iš Romos premjeras A. Butkevičius išvyks į Slovėniją, kur susitiks su šios šalies Prezidentu Borut Pahor bei ministre pirmininke Alenka Bratusek. Vyriausybės vadovas Liublianoje taip pat ketina stebėti Lietuvos vyrų krepšinio rungtynes – Slovėnijoje vykstančio 38-ojo Europos vyrų krepšinio čempionato ketvirtfinalyje Lietuva žaidžia su Italija.

ELTA

Briuselyje pristatoma lietuvių dailė ir poetinė dokumentika

Tęsiasi Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai kultūros programa Briuselyje. Šiandien, rugsėjo 19 d., ES Tarybos Vertimų direktorate atidaryta šiuolaikinės lietuvių dailės paroda „Lietuviški būties peizažai“, supažindinanti su penkių išskirtinio kūrybinio braižo menininkų kūriniais. Parodoje rodomi Laisvydės Šalčiūtės, Vilmanto Marcinkevičiaus, Rimo Bičiūno, Lino Liandzbergio ir Audriaus Gražio tapybos darbai.

„Gražiausių lietuviškų knygų 2012“ paroda atidaryta ES Tarybos Kalbų bibliotekos salėje. Paroda atskleidžia Lietuvos knygos meną ir jo kūrėjų paieškas. Joje – 20 įvairaus žanro lietuviškų knygų – nuo vadovėlių iki meno albumų, nuo eksperimentinės knygos iki grožinės literatūros ir knygų vaikams. Visi rodomi leidiniai yra apdovanoti Kultūros ministerijos premijomis knygos meno konkurse.

Rugsėjo 19-osios vakarą Briuselio kino klube STYX vyks poetinės kino dokumentikos programos „Kino inkliuzai“ peržiūra.

Restauruoti ir suskaitmeninti filmukai iš lietuvių dokumentikos aukso fondo užsienio publikai bus rodomi pir-

mą kartą. Netradicinio kino mėgėjai pamatys poetinės dokumentikos pradininkų juostas: Roberto Verbos „Senis ir žemė“ (1965) bei „Šimtamečių godos“ (1969), Henriko Šablevičiaus „Kelionė ūkų lankomis“ (1973) ir Almano Grikevičiaus „Laikas eina per miestą“ (1966).

Rugsėjo 20 d. bus rodomi nepriklausomos Lietuvos pirmosios kino kūrėjų kartos filmai, tarptautiniuose festivaliuose sulaukę ypatingo dėmesio bei apdovanojimų: Audriaus Stonio filmas „Neregijų žemė“ (1992), Algimanto Maceinos „Juoda dėžė“ (1994) ir Arūno Matelio „Dešimt minučių prieš Ikarą skrydį“ (1990).

Skirtingų epochų – sovietinės ir nepriklausomos Lietuvos – režisierių filmus sieja panašios meninės raiškos formos, tematika. Filmams būdinga mašli nuotaika, neskubrus pasakojimas, susitelkimas į herojų - paprastų žmonių – vidinį pasaulį ir tylias kasdienybės dramas, kuriose blykčioja išgyvenamo laiko atspindžiai.

ELTA

Kaip „Draugas“ jau rašė, ta pati programa ketvirtadienį rodoma ir „International House Philadelphia“. – Red.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Katedros kaimynystėje – kosmoso technologijos

Atkelta iš 1 psl.

Didelis dėmesys parodoje skiriamas Europos kosmoso programoms ir Europos kosmoso politikai. Kaip sakė Europos Komisijos Įmonių ir pramonės generalinio direktorato atstovas Simon Holland, parodoje demonstruojama satelitinė navigacinė platforma „Galileo“ bus ne tik tikslesnė ir patikimesnė už bet kurias šiuo metu pasaulyje egzistuojančias navigacines sistemas, bet ir suteiks išskirtinį pranašumą Europos verslininkams kurti naujos kartos paslaugas.

Parodoje demonstruojamos ir kitos ES iniciatyvos. „Copernicus“ (Globalios aplinkos ir saugumo stebėsenos sistemos) programa padės Europai kovoti su gamtos stichijomis. Naudojant palydovus ir antžeminius jutiklius stebima aplinka ir gamtos reiškiniai, be to, galima greičiau reaguoti į gaivalinių nelaimių pavojų, išvengti žmonių aukų ir materialinės žalos. EGNOS – palydovinė signalų tikslinimo sistema, kuria didinamas palydovinės navigacijos signalų patikimumas Europoje. Sistema bus naudinga oreivystės, laivybos, žemės ūkio, kelių susisiekimo srityse.

Parodoje pristatomi pirmieji

Kosmoso technologijų parodoje daug vietos skirta ir Lietuvos pasiekimams.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

lietuviški mažieji palydovai, kuriuos dar šiemet planuojama paleisti į kosmosą: „LitSat-1“ ir „LituanicaSat-1“. Kiekvieną dieną parodos paviljone vakarais bus galima pasiklausti specialistų pristatymų įvairiomis su kosmosu su-

sijusiomis temomis, pavyzdžiui: palydovų panaudojimas orų ir klimato stebėsenai, inovacijos ir kosmosas, pirmojo lietuviško palydovo misija, lietuvių indėlis kosminių technologijų plėtrai ir kt.

Bostone – Lietuvos gyvybės mokslų verslo misija

Atkelta iš 1 psl.

Verslo misijos dalyviai vizito metu įgijo unikalią galimybę susipažinti su Massachusetts valstijos – vienos kertinių JAV gyvybės mokslų akademinį ir verslo centrų – gyvybės mokslų sektoriumi, verslo plėtros galimybėmis itin perspektyvioje JAV rinkoje, užmegzti naudingus

MassBio surengtoje „Lietuvos dienoje“.

kontakto su potencialiais mokslo ir verslo projektų partneriais, užsakovais ir investuotojais. Pagrindinis šios verslo misijos partneris JAV yra viena didžiausių biotechnologijų asociacijų Jungtinėse Amerikos: MassBio. Asociacija vienija daugiau nei 600 narių (kompanijų, universitetų, kitų sektoriaus organizacijų).

Misijos dalyviai rugsėjo 17–19 dienomis dalyvavo biotechnologijų ir farmacijos pramonės ir verslo parodoje „BioPharm America“, šestąjį kartą organizuojamame renginyje, skirtame biotechnologijų ir farmacijos sektorių atstovams. Lietuvos delegacija parodos lankytojams atvėrė savo standą. Renginys garsėja itin kokybiškais susitikimais kontaktų mugės metu: 2012 metais „Biopharm America“ renginiuose įvyko 1846 individualūs susitikimai, pa-

roda pritraukė daugiau nei 750 dalyvių iš 30 valstybių. Šiuometės „BioPharm America“ metu vyksta kontaktų mugė, konferencija, paroda, kiti renginiai, individualūs dalyvių dvišaliai susitikimai su potencialiais tiksliniais partneriais.

Paskutinįją vizito dieną misijos dalyviai viešės Bostono biotechnologijų gamybos įmonėse ir institute, kur turės galimybės susipažinti su didžiųjų šios srities įmonių veikla, su įmonių atstovais aptarti bendradarbiavimo galimybes, pristatyti Lietuvos įmonių pasiekimus. Pasibaigus misijai, dalis jos dalyvių vyks į Washingtoną, kur lankysis parodoje „AdvaMed“ – viename svarbiausių medicininės technikos bei įrangos, diagnostikos ir sveikatos informacijos sistemų renginių Šiaurės Amerikoje, kasmet pritraukiančioje daugiau nei 1,000 kompanijų atstovų.

Delegaciją lydinti ŠMM viceministrė S. Kauzonienė vizito metu taip pat lankėsi Bostono ir MIT universitetuose, valstijos biotechnologijų taryboje, susitiko su „start-up“ verslo (t.y., inovacijomis paremtos iniciatyvos – Red.) bendruomene. Trišaliame susitikime su Baltijos šalių garbės konsalais viceministrė aptarė galimybes Lietuvos, Latvijos ir Estijos atstovams bendradarbiauti, siekiant rasti naujų mokslo ir verslo plėtros galimybių JAV. S. Kauzonienė taip pat susitiks su Massachusetts lietuvių bendruomene, su kuria aptars bendruomenei rūpimus Lietuvos švietimo ir mokslo politikos klausimus.

LR ambasados JAV info ir nuotr.

N. Venckienė laukia savo ekstradicijos bylos

Kelis mėnesius iš Lietuvos dingusi Seimo narė, partijos „Drašos kelias“ įkūrėja Neringa Venckienė savo laiške šeimai, partijos draugams, bendražygiams ir rinkėjams pabrėžė, kad nėra pasislėpusi ar pabėgusi, ir pažėrė kritikos oponentams, teigė laukianti ekstradicijos bylos. N. Venckienės teigimu, su jos išvykimu į užsienį kova nesibaigė, bet priešingai, tik dar labiau sustiprėjo.

Trečiadienį, rugsėjo 18 d., Seimo narės laišką per spaudos konferenciją perskaitė jos sutuoktinis advokatas Aidas Venckus.

„Nepasislėpiau ir nepabėgau, bet buvau priversta išvažiuoti, nes tikimybė įrodyti tiesą Lietuvoje tapo lygi nuliui. Išvažiuoju į demokratinę šalį, kurioje teisėjų ir Seimo narių teisinės neliečiamybės naikinimas nesprenžiamas be jokių įrodymų. Išvažiuoju į demokratinę šalį, kur yra galimybių įrodyti tiesą teisme“, – N. Venckienės žodžius citavo A. Venckus.

Laiške politikė paneigė esą ji naudojasi diplomatinio pasu (tai gali patvirtinti Užsienio reikalų ministerija), informavo, kad sūnus sėkmingai baigė septintą klasę mokykloje.

Paprašytas pakomentuoti, kaip įsivaizduoja užsienio teisėsaugos įsikišimą – galbūt politinio prieglobsčio prašymą, – A. Venckus teigė, kad jo sutuoktinė pagal dabartinę situaciją nurodė, kad jos išvykimas yra vienintelė teisinė galimybė perkelti šio klausimo sprendimą į užsienio teisumą, aišku, jei Lietuvos Respublika paprašys ją išduoti pagal Europos arešto orderį ar ekstradicijos procedūrą.

„Būtent pradėjus tokį procesą, atsiras pagrindas reikalauti, kad būtų pateikta visa medžiaga, ir manau, kad užsienio valstybės teismas įvertins, kiek ta medžiaga pagrįsta ir ar sudaro pagrindą baudžiamajam persekiojimui“, – kalbėjo A. Venckus. Pasak jo, situaciją turėtų įvertinti nepriklausomas užsienio teismas.

A. Venckus taip pat pareiškė, kad adresu, kur gyvenamąją vietą yra deklaravusi N. Venckienė, nebuvo įteikta nė vienas teisėsaugos šaukimas atvykti į apklausą Šiaulių apygardos prokuratūroje.

ELTA

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Rugsėjo pirmųjų savaitių vėjai į Rytų pakrantę atpūtė muzikos garsų. Jei New Yorko lietuviai skubėjo į Lincoln centrą pasiklausyti Pasaulio taikos Orkestro (World Peace Orchestra), kuriam dirigavo pirmą kartą šioje Atlanto pusėje pasirodęs dirigentas Gintaras Rinkevičius, Bostono lietuviai taip pat turėjo progą pasiklausyti muzikos, atliekamos talentingų lietuvių.

Klasikos gerbėjai galėjo pasimėgauti R. Wagner operos „Rienzi“ premjera, kurios pagrindinį vaidmenį atliko lietuvis Vaidas Vyšniauskas, o džiazo gerbėjai – pasiklausyti tarptautinę komandą subūrusios džiazo vokalistės Simonos Smirnovos.

O ką rudens vėjai pučia į jūsų rudenėjančią Rytų pakrantės valstiją? Labai laukiame jūsų įspūdžių, informacijos apie renginius, lietuviškas iniciatyvas ir jų organizatorius, talentingus lietuvius ir tai, kas svarbu jūsų vietinei bendruomenei. Bendraukime! Rašykite: draugas.east.coast@gmail.com

Bostono jaunimas mokslo metus pradėjo su džiazu

Pirmąjį rugsėjo šeštadienį, rugsėjo 7 d., Bostono lietuvių klube įvyko džiazo vokalistės Simonos Smirnovos koncertas. Koncertą organizavo grupė „Bostono lietuvių jaunimas“, kurios tikslas – suburti tiek neseniai į Bostoną atvykusius, tiek čia gimusius ir studijuojančius lietuvius, organizuoti susitikimus, kultūrinius renginius, skatinti iniciatyvą ir edukaciją.

Kartu su Berklee muzikos koledže studijuojančia Simona koncertavo jos studijų draugai: Caleb Hensinger (pianinas), Joseph Seo (būgnai), Dorsey J. Minns (trombonas), Alex Glasser Londono (kontrabosas) ir Hanna Kim (fleita). Simona ir šiam koncertui susibūrusi tarptautinė grupė atliko klasikinį džiazo kūrinį ir improvizacijas. Scenoje buvo galima išgirsti muzikantų iš Pietų Korėjos, Californijos, Floridos, Puerto Rico ir Lietuvos.

Koncerto pradžioje Bostono Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Rima Girniuvienė sveikino susirinkusiuo-

sius ir skatino tolimesnei veiklai besiburiantį „Bostono lietuvių jaunimą“. Nemokamo koncerto metu klausytojai turėjo galimybę paremti Simonos studijas Berklee muzikos koledže. Visą vasarą vykdytas paramos projektas internetu bei šis koncertas padėjo Simonai surinkti daugiau nei 70 procentų reikiamos sumos studijoms. Klausytojams kelis kartus prašius pakartoti jiems patinkančius kūrinius, Simona pažadėjo sugrįžti dar ne vieną kartą.

Bostono Lietuvių Bendruomenė ir toliau tikisi girdėti kuo daugiau džiazo ir improvizacijų. Po koncerto dar ilgai nesiskirstė klausytojai ir patys muzikantai: skambėjo gyva muzika, pokalbiai ir sklido nuotaikingas šurmuly.

Tai vienas iš pirmųjų „Bostono lietuvių jaunimo“ organizuojamų renginių. Šiems mokslo metams planuojama ir daugiau koncertų bei renginių.

Gabrielė Urbonaitė

Tarptautinę komandą subūrusi Simona Smirnova Bostono klausytojus džiugino džiazo garsais. **S. Smirnovos asmeninio archyvo nuotr.**

Sveikiname su naujųjų mokslo metų pradžia!

Po vasaros atostogų duris šiame ir vėl atvėrė liuanistinės šeštadieninės mokyklos. Iš 29 lietuviškų mokyklų Amerikoje, New Yorko valstijoje vaikus kiekvieną šeštadienį kviečia trys: Maironio liuanistinė mokykla Brooklyne, Aleksandros Kazickienės liuanistinė mokykla Riverheade, Long Islande ir Edvardo Gervicko liuanistinė mokykla Rochersteryje. Šių mokyklų misija yra ugdyti Lietuvos išeivijos jaunimo meilę lietuvių kalbai, tradicijoms ir kultūrai, skatinti mokinių kūrybinę veiklą ir diegti meilę Lietuvai. Neatskiriama dalimi lietuviškose mokyklose tapo ir įvairių lietuviškų švenčių minėjimas, kurių metu kartu susibūria ne tik vaikai, bet ir mokytojų kolektyvas bei vaikus atlydintys tėvai.

Džiaugiamės, kad New Yorko valstijoje sėkmingai veikia net trys mokyklų bendruomenės. Linkime jų mokiniams neblėstančio žingeidumo, mokytojams – kūrybiškumo, o tėveliams – neišsenkančios kantrybės. Tikime, kad ir šiais mokslo metais aktyviai bendrausime, ugdydami jaunąją Amerikos lietuvių kartą.

JAV LB New Yorko apygardos info

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke pakvietė į parodą ir koncertą

V. Sarapinas sveikina susirinkusius tautiečius.

Mariaus Vilemaičio nuotraukos

2013 m. rugsėjo 12 d. po remonto darbų atsinaujinęs Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke pakvietė į lietuvių menininko Juliaus Ludavičiaus tapybos darbų parodą ir Goldos Tatz bei Joseph Ries fortepijoninės muzikos koncertą. Lietuvos generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas sveikino gausiai susirinkusius tautiečius ir džiaugėsi aktyvia New Yorko lietuvių bendruomenės veikla. V. Sarapinas priminė ir apie Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai svarbą Lietuvos įvaizdžio ge-

rinimui ir Lietuvos vardo garsinimui. JAV Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos pirmininkas Algirdas Grybas dėkojo generalinio konsulato darbuotojams už kultūrinius renginius, gausiai suburiančius mūsų tautiečius. Renginio metu V. Sarapinas garbais 90-ojo jubiliejaus proga pasveikino Nijolę Bražėnaitę-Lukšienę-Paronetto, legendinio partizanų vado Juozo Lukšos Daumanto buvusią sutuoktinę.

Renginio metu skambėjo Franz Schubert, Frederic Chopin kūriniai. **LR gen. konsulato New Yorke info**

V. Sarapinas, G. Tatz, J. Ries.

V. Sarapinas teikia sveikinimą Nijolei Bražėnaitėi-Lukšienei-Paronetto.

R. Wagner operoje pagrindinį vaidmenį atliko lietuvis

Odyssey Opera – naujas Bostono kolektyvas

Praėjusį savaitgalį Bostono klasikinės muzikos gerbėjai skubėjo į Odyssey Opera pasiklausyti retai atliekamos Richard Wagner operos „Rienzi“ premjeros. Pagrindinį vaidmenį joje atliko Vaidas Vyšniauskas, užsienio žiūrovams prisistatantis Kristian Benedikt sceniniu vardu.

Odyssey Opera – naujai susikūrusi kompanija, išnirusi iš Opera Boston likučių. Naujai kompanijai vadovauja buvęs Opera Boston meno vadovas ir dirigentas Gil Rose. Odyssey Opera tikslas – pristatyti mažai žinomus klasikinius kūrinius bei šiuolaikines operas. Kompanijos debiutui buvo pasirinkta ankstyvojo R. Wagner kūrybos periodo opera „Rienzi“, o pagrindinei partijai – lietuvis tenoras. Už penkerių valandų programos bilietus muzikos gerbėjai negailėjo pakloti iki 200 dolerių.

Lietuvis tenoras V. Vyšniauskas praėjusį savaitgalį lenkėsi Bostono žiūrovams.
Odyssey Opera nuotr.

R. Wagner ir „Rienzi“

Šiame pasaulyje mini kompozitoriaus R. Wagner jubiliejinės, 200-ąsias gimimo metines. R. Wagner – vienas žymiausių XIX a. antrosios pusės vokiečių kompozitorių, paskutinis muzikas romantikas, pasižymėjęs drąsiu novatoriškumu. Jis – ne tik kompozitorius, bet ir dirigentas, kartu su Hector Berlioz padėjęs pamatus dirigavimo menui.

R. Wagner 1843 m. Drezdene buvo paskirtas Saksonijos karališkosios operos dirigentu. Šiame mieste jis gyveno 19 metų ir būtent čia atrado aistrą teatrui ir muzikai. Drezdene Sempero operoje pirmą kartą buvo pastatyta jo opera „Rienzi“. Čia taip pat įvyko operos „Skrajojantis olandas“ premjera.

Ankstyvuojau savo kūrybos laikotarpiu R. Wagner dar nebuvo pasinėręs į mistiškumą. „Rienzi“ operos siužetas sukasi apie žemiškus dalykus: vieno Romos imperijos tribūnų atėjimą į valdžią ir jo nuvertimą. Revoliucingai nusiteikę piliečiai iškelia naują vadovą, vėliau tie patys piliečiai jį ir sužlugdo. Manoma, jog ši opera retai statoma, nes tai jauno, savo muzikinės kalbos dar tebeieškančio kompozitoriaus darbas.

Lietuvis tenoras: iš primadonos šešėlio – į tarptautinius vandenis

Lietuvių tenoras Vaidas Vyšniauskas užsienio žiūrovams prisistato sceniniu Kristian Benedikt vardu. Prieš tris dešimtmečius V. Vyšniauskas pirmuosius muzikos įgūdžius įgijo vaikų ir jaunuolių chore „Ažuoliukas“, baigė vokalo studijas Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje pas profesorių Virgilijų Noreiką, tobulinosi užsienyje. Savo karjerą pradėjęs Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre kaip lyrinis tenoras, pastaraisiais metais V. Vyšniauskas pasirodo įvairiose pasaulio scenose.

Šių metų balandį Vaidas Vyšniauskas sėkmingai debiutavo Bavarijos Miuncheno valstybinėje operoje, kur atliko pagrindinį vaidmenį Giuseppe Verdi „Otello“.

Jo operos repertuare – įvairūs vaidmenys: Manrico – (G. Verdi opera „Il Trovatore“), Cavaradosi – (G. Puccini opera „Tosca“), Canio – (R. Leoncavallo opera „Pagliacci“), Andrea Chenier – (U. Giordano opera „Andrea Chenier“), Siegmund – (R. Wagner opera „Die Walküre“), Calaf – (G. Puccini opera „Turandot“) ir kt.

V. Vyšniauskas svečio teisėmis dainavo prestižinėse Bavarijos Miuncheno valstybinės operos, Sankt Peterburgo Marijos teatro, Kopenhagos Karališkosios operos, Suomijos, Nyderlandų, Estijos nacionalinių operų salėse, Barcelonos „Liceu“, Italijos Piacenza, Modena ir Cagliari teatruose.

Prieš porą metų dainininkas sužibėjo operą ir klasikine muziką Lietuvoje populiari niančiame televizijos projekte „Triumfo arka“. Tais pačiais metais atsiėmė „Operos švyturių“, „Operos solisto“ apdovanojimą iš maestro Virgilijaus Noreikos rankų už Otello (operoje „Otello“) ir Eleazaro (operoje „Žydė“) vaidmenis. „Operos švyturių“ skiriami geriausiems Lietuvos operos ir baleto teatro solistams.

JAV lietuviai jau yra turėję progų susipažinti su šiuo solistu – jis yra koncertavęs Chicago, Los Angeles, New Yorko ir Washingtono scenose. Klasikinės muzikos klausytojai tikriausiai pamena V. Vyšniauską prieš gerą dešimtmetį besisukiojusį JAV koncertuose kartu su pasaulyje garsia operos primadona Violeta Urmanavičiūte-Urmana, tuomet – kaip jos vadybininką.

Dėl „Rienzi“ aukojo „Ernani“

V. Vyšniauskas viešėdamas Bostone, likus kelioms dienoms iki „Rienzi“ premjeros, su „Draugo“ skaitytojais sutiko pasidalinti savo mintimis apie šį naują vaidmenį ir artimiausius planus.

– Papasakokite, kaip susipažinote su Odyssey Opera?

– Maždaug prieš 3–4 mėn. paskambino mano agentas iš Kopenhagos ir paklausė, ar sutikčiau atlikti „Rienzi“ Bostone. Iki tol apie šios operos įkūrimą nė negirdėjau. Tuomet nelabai gilinausi, kokia čia operos kompanija mane kviečia. Pasiūlymas pasirodė patrauklus vien tuo, kad šiame birželio pabaigoje jau du kartus atlikau „Rienzi“ Barcelonos „Liceu“ teatre. Gaila, tik kad reikėjo „aukoti“ G. Verdi „Ernani“ premjerą Vilniuje. „Ernani“ debiutą teko atidėti iki gruodžio 18 d., bet – „menas reikalauja aukų“ (šypsosi – red.).

– Kuo Jums išskirtinis Rienzi vaidmuo?

– „Rienzi“ – viena pirmųjų R. Wagner operų. Kaip taisyklė – labai „itališka“. Visa stilistika, melodiškumas man labai panašūs į Vincenzo Bellini operas. Ir tai – ne atsitiktinumas. R. Wagner labai žavėjosi V. Bellini. Nors jau esu sukūręs vieną „vagnerišką“ vaidmenį (Siegmund), manau, kad geriausias „priėjimas“ prie R. Wagner yra *bel canto*, „belkantiškos“ operos – t. y. ankstyvas R. Wagner.

– „Rienzi“ sudėtis – tarptautinė, joje yra ir Grammy nominantų. Kaip pavyko sutarti? Ko naujo išmokote vieni iš kitų? (Baritonas Kristopher Irmiter, „Rienzi“ atlikęs Kardinal Orvieto vaidmenį, 2007 m. buvo Grammy nominantas – red. past.)

– Operos solistai dažniausiai būna gana užsidarę. Tačiau šį kartą visi buvo gana draugiški, geranoriški... Visada mokaisi vienas iš kito...

– Kokios šalies(ių) salėje(se) jaučiatės kaip namie?

– Lietuvos (šypsosi – red.). Žodžiu ten, kur arčiau namų!

– Kiek Jūs ketinate pabūti Bostone? Gal ir šeima atvyko į premjerą?

– Tik iki rugsėjo 17 d. Mano mama atvyko pasisvečiuoti kelioms dienoms. Ji jau 17 metų gyvena Montrealyje. Nesimatėme beveik metus laiko!

– Kodėl užsienio žiūrovams prisistatote scenos, o ne tikroju lietuvišku vardu?

– Todėl, kad užsienio žiūrovai niekada taisyklingai neištaria mano tikrojo vardo. Sceninis vardas skirtas tik scenai. Mamai, šeimai ir visiems artimiesiems aš buvau ir liksiu – Vaidas Vyšniauskas.

– Kokie Jūsų artimiausi kūrybiniai planai?

– Iš Bostono skubėsiu namo: rugsėjo 21 d. dainuosiu Eleazarą (Fromental Halevy operoje „Žydė“ – red.). Tai paskutinis šio pastatymo spektaklis. Atsakingas ir žavus – mano vienas mėgstamiausių. Brogni vaidmenį atliks italų bosas Riccardo Zanelato.

Rugsėjo 25 d. – spalio 14 d. būsiu Italijoje, dainuosiu Cavaradosi G. Puccini operos „Tosca“ pastatyme. Spalį laukia „Otello“ ir „Carmen“ Vilniuje.

– Ačiū už pokalbį.

Kalbino Vaida Lowell

Odyssey Opera koncertiniame „Rienzi“ atlikime pagrindinę partiją dainavo V. Vyšniauskas.
Kathy Wittman nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Prityrusieji skautai

2013 m. Jubiliejinėje stovykloje „Viltis“

V.S. FIL. DONATAS RAMANAUSKAS

Antradienis, rugpjūčio 6 d.

Šiandien vadovai/ės pradėjo rinktis į BSA stovyklavietę, Camp Manatoc, netoli Peninsula miestelio, Ohio valstijoje, 30 mylių į pietus nuo Clevelando. Stovykla apsupta Cuyahoga Valley National Park. Gražus miškas, pilnas senų ąžuolų, klevų, apylinkė kalnuota. Prisistatėme stovyklos registracijos būstinėje 5 val. p. p., ten jau buvo susirinkę apie 20 vadovų, keletas net iš Lietuvos. Smagu pamatyti senus draugus ir užmegzti naujas pažintis su dalyviais iš užsienio.

Pasistiprinę prityrusių skautų ir prityrusių skaučių vadovai susėdo aptarti įvairias programos detales bei šiaip sau pasikalbėti.

Trečiadienis, rugpjūčio 7 d.

8 val. r. prityrusių skautų vadovai susirinko pusryčiams, kuriuos paruošė mūsų stovyklos Ūkio skyrius, sudarytas iš Clevelando vadovų ir savanorių. Dėkojame jiems ne tik už pusryčius, bet ir visą pagalbą stovyklos metu. Pavalgiusi mūsų grupelė nuvyko į Camp Butler, kuri yra į šiaurę nuo Camp Manatoc, kitoje Lake Litchfield pusėje.

Nuvykę į Camp Butler, apžiūrėjome stovyklavietes, kur prityrusieji skautai ir skautės iškylaus – nakvos,

gamins maistą ir žais. Laiku grįžome į Camp Manatoc, nes reikėjo pasitikti pirmuosius atvystančius stovyklautojus.

Autobusas iš Bostono atvažiavo 11 val. r., o iš Toronto – 1 val. p. p. Kaip tik tuo metu pradėjo lyti, bet po pusvalandžio lietus nustojo.

Pirmą kartą valgėme didžiulėje, istorinėje Camp Manatoc valgykloje (pastatyta apie 1930 metais). Maistas buvo pateiktas apie 2:30 val. p. p. Tai buvo „hot dogs“ su įvairiais priedais. Po pietų atvažiavo stovyklautojai iš Čikagos. Iki vakarienes jau visi buvo paskirstyti į skiltis ir žinojo, kuriose palapinėse apsigyvens.

Prityrusių skautų pastovyklė vadinasi „Varpas“. Parinkome tą pavadinimą, nes „Varpas“ buvo Dr. Vinco Kudirkos redaguojamas laikraštis ir simbolizavo vilties laikotarpį Lietuvos istorijoje, o Jubiliejinės stovyklos pavadinimas kaip tik ir buvo „Stovykla Viltis“.

Mūsų pastovyklės šūkis:

*Varpas – mūsų viltis
Varpas – mūsų ateitis
Skautybė – mūsų paskirtis*

„Varpo“ prityrusių skautų pastovyklės vadiją sudarė:

Viršininkas: Donatas Ramanauskas; viršininko pavaduotojas/jūrų skautų globėjas Vilius Dundzila; komendantas Jonas Vaičikonis; laužavėdys/pavaduotojas Kazys Šoliūnas.

Prie stovyklos paruošimo prisidė-

Prityrusių skautų pastovyklės „Varpas“ stovyklautojai.

jo ir Robertas Vitas, kuriam teko paskutiniu laiku keisti stovyklavimo planus, nes reikėjo prižiūrėti susirgusį šeimos narį.

Skiltis sudarė:

Pliažo Berniukai (Jūrų Skautai): Skiltininkas/Valtininkas Romas Šimkus – Toronto; Aras Puodžiūnas – Toronto; Mykolas Halpin – Toronto; Mykolas Meilus – Čikaga; Matas Vaitkevičius – Čikaga.

Ereliai: Skiltininkas Mykolas Skilandžiūnas – Toronto; Mitchell Kiliulis – Boston; Vytis Belzer – New York; Aidan Šlapšys – Toronto; Lukas Janowicz – Toronto; Džiugas Nausėdas – Toronto.

KKŽP (Kanados Karališkos Žirgų Policija): Skiltininkas Martynas Širvinskis – Toronto, Matas Stankus – Čikaga; Vytas Stankus – Čikaga; Audry Kelečius – Čikaga; Kestutis Kelečius – Čikaga; Matas Biškys – Toronto; Lukas Rasutis – Čikaga;

Knygnešiai: Skiltininkas Tomas Keveza – Toronto; Vincas Hoffman – Čikaga; Mantas Motekaitis – Čikaga; Paulius Putrimas – Toronto; Linas Labanauskas – Čikaga; Vilmantas Stankus – Čikaga.

Prityrusiems skautams buvo paskirtas „Dan Beard“ rajonas, o su skautų pastovykle dalinomės „Gilwell“ pastoge. 5 val. p. p. visa stovykla susirinko

didžiojoje vėliavų aikštėje oficialiam stovyklos atidarymui. Susirinko iš viso apie 300 stovyklautojų (maždaug pusė tiek, kiek prieš penkerius metus buvo IX Tautinėje stovykloje).

Po iškilmingo stovyklos atidarymo buvo vakarienė. Po vakarienes – laisvalaikis, o po laisvalaikio vyko pastovyklės laužas. Nors po popietės lietaus mediena dar buvo šlapia, prityrusieji skautai nepasidavė ir sugebėjo šiaip ne taip užkurti ugnį. Buvo geras laikas susipažinti.

Ketvirtadienis, rugpjūčio 8 d.

Pirma stovyklos diena. Po pusryčių prityrusieji skautai sukūrė ir pastatė pastovyklės vartus. Į talką atėjo naujas Skautas Vytis Mantas Naris. Kiekviena skiltis pasistatė „džiovyklą“, kad galėtų išsidžiovinti sušlapusius ar sudrėkusius drabužius, rankluosčius ir miegmaišius.

Po pietų stovyklautojai kartu su vadovais nuėjo prie baseino maudytis, bet dėl oro sąlygų (griaudė), maudytis buvo uždrausta, tad vietoje maudyimosi buvo proga pažaisti krepšinį.

Vakarinė programa – pirmas bendras laužas. Programą prie laužo vedė ir ją paįvairinimo broliai ir sesės iš Lietuvos ir Anglijos. Jie pamokė stovyklautojus naujų dainų ir šūkių. Buvo labai smagu ir įdomu.

Bus daugiau

FUNDRAISING DAY
AT HOME RUN INN

Let's Make Some Dough Together

**Thank You for Supporting
Lithuanian Scouts / AVK**

Please present this flyer when paying for your order

**20% of all proceeds go
directly to your organization!**

Dine In - Carry Out

Not valid with any other offer or promotional coupon.

When: Monday, September 30
Times: 11:00 a.m. – 9:00 p.m.
Location: Home Run Inn

Home Run Inn Darien & Chicago-Archer Ave.
7521 Lemont Rd. & 6221 S. Archer Ave
630-739-9696 (Darien) 773-581-9696 (Archer)

*The distribution of promotional material on Home Run Inn premises is prohibited.

„Aušros vartų/Kernavės“ tunto pranešimas

Sunku patikėti, kad vasara jau baigiasi ir už kelių savaitžių prasideda nauji veiklos metai. Sueigos vyks Čikagoje, Lemonte ir Naperville, šeštadieniais, liuanistinės mokyklos pamokoms pasibaigus, arba vadovių ir sesių bendrai sutartu laiku.

Šią vasarą dauguma mūsų sesių dalyvavo stovyklose ir, tikiuosi, kad jos pradeda naujus veiklos metus kupinos geros nuotaikos, smagių išpūdžių bei skautiško patyrimo.

Brangiosios tunto vyresniosios skautės ir tėveliai, Trigubas „ačiū!“ visiems, padėjusiems sueigos metu ir prisijungusiems prie Kaziuko mugės rengimo ir kitų darbų. Širdingai dėkojame vykstantiems į Raką tvarkyti aplinkos ir įrengti stovyklą. Jūsų skautiška dvasia – tarnauti Dievui, Tėvynei ir Artimui ir dirbti mūsų tunto gerovei – praturtina mus visus.

Priimkite iššūkį (toliau) jungtis į tunto veiklos gretas! Registracijos informaciją galima rasti: www.avk-tuntas.org ir įteikti sueigos metu arba paštu iki spalio 15 dienos.

Prašome registruotis per AVK tuntą, nes tokiu būdu ne tik paremiate Lietuvių Skautų sąjungą, bet ir tiesiogiai stiprinatė tunto veiklą.

Laukiame jūsų energijos, laiko ir materialinės paramos, toliau tobulinti mūsų sesių skautiškąjį auklėjimą.

Budėkime kartu, ranka rankon!

s. fil. Nida Petronienė
AVK tunto tuntininkė
petroniai@yahoo.com

„Rudens sonatoje“ – darnus solistės ir pianistės duetas

LAIMA APANAČIENĖ

Lietuvos vaikų globos būrelis „Saulutė“ rugsėjo 13 d. muzikos mylėtojus pakvietė į solistės Juditos Leitaitės ir pianistės Rūtos Mikelaitytės-Kašubienės labdaros koncertą „Rudens sonata“. „Saulutės“ pirmininkės Indrės Tijūnėlienės jau dūlys, ar vėlų penktadienio vakarą susirinks klausytojai, buvo bereikalingas – Lietuvių dailės muziejus, PLC, Lemonte vos talpino žinomos dainininkės talento gerbėjus. Čikagoje J. Leitaitė viešėjo jau ne pirmą kartą. Žiūrovus žavi jos puikus, nuširdus balsas. Nuostabios giesmės, širdžiai mielos dainos pavergia klausytojus. Jos atliekami kūriniai skamba garsiausiose pasaulio salėse ir festivaliuose. Solistė atlieka kūrinius ne tik lietuvių, bet ir užsienio kalbomis. J. Leitaitė – viena ryškiausių kamerinės muzikos atlikėjų, kurios kūrybinė veikla yra neatsiejama Lietuvos kultūros dalis. Už nuopelnus Lietuvos muzikinei kultūrai solistė 2004 m. apdovanota Vytauto Didžiojo ordino Riterio kryžiumi.

Jos repertuaras įvairiapusiškas ir spalvingas, sudarytas iš įvairių stilių kamerinės muzikos ir šiuolaikinių, monumentalių vokalinių-instrumentinių kūrinių. Savo repertuare sukaupusi daugelio svarbiausių klasiškųjų bei šiuolaikinių veikalų mecosoprano partijas, ji nesibodi atlikti ir populiariąją muziką, Marlene Dietrich, Edith Piaf, Aleksandro Vertinskio bei kitų autorių dainas, rusų romansus, prancūzų šansoną, operečių ir miuziklų ištraukas. Paauglystėje sėkmingai pasirodžiusi „Dainų dainelės“ konkursuose, vėliau Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje studijavusi kamerinį dainavimą pas prof. Giedrę Kaukaitę, nuo 1985 m. J. Leitaitė – Lietuvos nacionalinės filharmonijos solistė. Ji – daugelio tarptautinių konkursų dalyvė ir laimėtoja, klausytojų ypač mėgiama dainininkė.

Šį kartą į JAV dainininkė ir pianistė atvyko ne šiaip sau. Įpusėjus Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai laikotarpiui ir minint Vilniaus Geto likvidavimo 70-metį, J. Leitaitė ir R. Mikelaitytė-Kašubienė buvo pakviestos koncertuoti į Washingtoną ir New Yorką. Pasinaudodama gražia proga „Saulutė“ pakvietė solistę bei pianistę ir į Čikagą.

Tai, kad gerbėjų ir kritikų dainininkė J. Leitaitė dažnai apibūdinama kaip itin artistiška, žanro požiūriu lanksti, įvairiapusiška atlikėja, dar kartą patvirtino ir labdaros koncerto „Rudens sonata“ programa. Tą vakarą skambėjo lietuvių, amerikiečių, žydų liaudies dainos, kompozitorių Edvarda Griega, Moris Ravel, Anatolijaus Šenderovo, Manuel Ponce, Algimanto Raudonikio ir kitų autorių melodijos, ištraukos iš operečių. Dainininkė padainavo ir keletą dainų iš į JAV atvežtos Vilniaus geto likvidavimo 70-mečiui paminėti koncertinės programos. Skambėjo A. Šenderovo sukurta daina iš garsiojo režisieriaus Audriaus Juzėno filmo „Getas“ (reikia pažymėti nuostabų pianistės Rūtos akompanavimą, atliekant šią dainą), žydų lopšinė „Paukšteli, liūli, miegok“ ir kitos autentiškos, sukurtos ir atliktos karo metais Vilniuje buvusio „Vilniaus geto“ teatro aktorių ir muzikantų melodijos. „Žydų dainos

„Saulutės“ koncerto rengėjai ir dalyviai.

Laimos Apanavičienės nuotr.

yra nepamainoma mano repertuaro dalis – jos man labai gražios, ilgesingos, viltingos ir turinčios stiprią dvasią – tai dainos tautos, kuriai teko dideli išbandymai“, – Čikagoje sakė dainininkė.

J. Leitaitė jau 35 metus (kaip pati juokaudama pastebėjo, „dainuoti pradėjau nuo 5-ių“) stebina klausytojus įdomiomis programomis, neblėstančia energija bei vidiniu žavesiu. Savo programą ji pagyvino širdingais ir nuotaikingais kūrinių pristatymais.

Tą vakarą dainininkei talkino pianistė R. Mikelaitytė-Kašubienė, JAV viešinti pirmą kartą. Judita, pristatydama Rūtą, juokavo, kad akompaniatoriams yra sunku su kameriniais vokalistais: tai tempu prie jų derinkis, tai aukštesnę natą „paduok“.

Tačiau reikia pasakyti, kad šį kartą išgirdome tikrai darnų kamerinį ansamblį ir lygiaverčių partnerių duetą – Rūta fortepijono partiją atliko meistriskai. Vakaro metu ją girdėjome ne tik puikiai akompanuojant Juditai, bet ir išraiškingai skambinant M. K. Čiurlionio „Varpus“ bei S. Rachmaninovo preliudą.

R. Mikelaitytė-Kašubienė baigė Lietuvos muzikos ir teatro akademiją. Su koncertais yra apvažinėjusi beveik visas Europos šalis. Ji akompanuoja ne tik Lietuvos dainininkams, bet koncertavo ir su užsienio šalių atlikėjais – rumunu Rad Marian, italų legendiniu tenoru Gaetano Bardini ir kt. Šiuo metu Rūta kartu su vyru diplomatu Sauliumi Kašuba gyvena Danijoje.

Į koncertą Lietuvių dailės muziejų atėję klausytojai ilgais plojimais dėkojo solistei J. Leitaitėi ir pianistei R. Mikelaitytei-Kašubienei už nuostabų koncertą, braukė ašarą skambant A. Raudonikio „Švelnumui“, visi kartu dainavo dainą iš žinomo Lietuvoje televizijos serialo „Giminės“. Koncerto pabaigoje I. Tijūnėlienės prašymu nuskambėjo Juditos atliekama Balio Dvariono „Žvaigždutė“, kurią vėl lydėjo audringi plojimai ir šūksniai: „Bravo!“

Klausytojai skirstėsi švytinčiais veidais, laimingi. Ačiū solistei J. Leitaitėi ir pianistei R. Mikelaitytei-Kašubienei už puikias muzikines akimirkas, o Lietuvos vaikų globos būreliui „Saulutė“ už šio koncerto suruošimą.

Lietuvos turizmo pristatyme Tokijoje – rožinės spalvos

Lietuvos turizmo pristatymo renginys Tokijoje, didžiausios Azijos regione pasaulinės turizmo parodos „JATA World Tourism Congress and Travel Fair“ metu rugsėjo 13 d. nusidažė rožine spalva: daugiau nei pusė šimto susirinkusiųjų iš Japonijos turizmo industrijos bei žiniasklaidos buvo vaišinami šaltibarščiais.

„Visų susirinkusiųjų į renginį laukė siurprizas – lietuviški šaltibarščiai. Labai nudžiugome, kad prie jų iškart išsirikiavo eilė, o ragavusiųjų lėkštės liko tuščios. Pasitvirtino mūsų hipotezė, kad lietuvišku maistu galime privilioti japonų turistus, kurie itin vertina unikalų, autentišką, sveiką maistą. Lietuvių nacionalinės virtuvės skoniai jiems išties kultūriškai priimtini. Šaltibarščius jie net pakrikštijo lietuvišku *miso*. Turizmo strategijoje ir toliau skirsime ypatingą dėmesį cepelinų, šaltibarščių, šakočių, lietuviškų gėrimų ir kt. pristatymui. Juk kulinarija šiuo metu yra viena madingiausių priežasčių japonams renkantis kelionę į Europą“, – patvirtino renginyje dalyvavusi Valstybinio turizmo departamento direktorė dr. Raimonda Balnienė.

Pasak jos, kiti traukos objektai, skatinantys šiuolaikinius japonų turistus rinktis Lietuvą atostogoms, – Ch. Sugiharos paveldas, Kuršių nerija, gintaras: „Pasitvirtino ir antra hipotezė, kad sėkmingai galime pradėti siūlyti ir Lietuvos kurortų teikiamas paslaugas ir SPA procedūras, nes jos yra konkurencingos savo kaina ir kokybe, o šis kriterijus japonų turistams dažnai yra lemiamas renkantis atostogą.“

Tokijoje pirmą kartą oficialiai buvo pristatyta ir bendra Baltijos šalių turizmo rinkodaros koncepcija tolimosiose rinkose „Baltics: Three In One Holiday“. Pagal ją turistams iš tolimųjų rinkų siūloma per atostogas apsilankyti visose trijose Baltijos šalyse. Šia koncepcija itin susidomėjo ir Balkanų, Kaukazo regionai – jų atstovai pripažino, kad šalių vieningumas išties sustiprina turizmo rinkodarą bei optimizuoja išlaidas.

Šiame tarptautinėje Tokijo turizmo parodoje JATA apsilankė didžiausias dalyvių skaičius – 131 tūkst. 1,353 standuose prisistatė 730 kompanijų iš 154 pasaulio šalių.

2012 m. Lietuvą aplankė apie 10 tūkst. turistų iš Japonijos. Europos kelionių komisijos duomenimis, Lietuva pernai buvo ketvirtoje vietoje Europoje pagal atvykstantojo turizmo iš Japonijos augimą – japonų turistų, besirenkančių Lietuvą savo kelionės tikslu, srautai padidėjo net 35 proc. Mūsų šalyje japonai praleidžia apie 3,5 nakvynės. Kasmet Lietuvoje lankosi ir japonų žurnalistai – š. m. spalį pažintiniame ture dalyvaus 11 Japonijos žiniasklaidos atstovų.

Valstybinio turizmo departamento info

LIETUVA IR PASAULIS

Teismas V. Giržadą sugrąžino į darbą

Majoras Vytautas Giržadas.

T. Lukšio nuotr.

Vilnius (BNS – Tiesos.lt) – Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) išdrįso pasipriešinti ne kartą viešai išsakytai Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės valiai bei šiurkščiam Valstybės saugumo departamento spaudimui ir paliko galioti Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą – buvęs Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNNT) direktoriaus pavaduotojas majoras Vytautas Giržadas iš pareigų buvo atleistas neteisėtai. Oficialiosios žiniasklaidos gintas buvusio vidaus reikalų ministro Raimundo Palaičio įsakymas pažeidė įstatymus. V. Giržadui taip pat nepagrįstai buvo panaikintas leidimas dirbti su išslaptinta informacija. V. Giržadas sugrįžo į FNNT direktoriaus pavaduotojo pa-

reigas. Buvęs FNNT vadovas V. Gailius sakė: „Tai yra didelis žingsnis teisinės valstybės bei konstitucinės sanklodos link, ir nedidelis žingsnis suvaldant siautėjančią banditinę saugumiečių gaują“. V. Giržadas buvo atleistas 2012 m. vasario 15 d. Dėl protestų prieš FNNT vadovų atleidimą pernai buvo teisiami B. Genzelis, R. Ozolas, D. Kuolys ir kt. Teismas nurodė atlyginti V. Giržadui neturtinę 10,000 litų žalą ir turtinę žalą – per visą 1 metų ir 7 mėnesių priverstinę pravaikštos laikotarpį neišmokėtą atlyginimą – daugiau nei 100,000 litų. Taigi atsiranda vilčių, kad Lietuva gali tapti demokratiška, vakarietiškos kultūros respublika: teismai atsispyrė vykdomosios valdžios ir korumpuotų saugumiečių spaudimui.

Teismą turėtų papildyti visuomenės atstovai

Vilnius (BNS) – Seimas svarstys pataisais, numatančias įtraukti visuomenės atstovus į Teisėjų garbės teismo sudėtį. Siūloma, kad Teisėjų garbės teismas būtų sudaromas iš devynių narių, iš kurių penki būtų teisėjai ir keturi – nepriekaištingos reputacijos visuomenės atstovai. Šiuo metu Teisėjų garbės teismą sudaro taip pat devyni nariai, tačiau visi jie yra teisėjai. Manoma, kad į Teisėjų garbės teismą įtraukus visuomenės atstovus

būtų sudarytos prielaidos visuomenės pasitikėjimui teismine valdžia didėti. Teisėjų garbės teismas nagrinėja teisėjų padarytus nusizengimus ir skiria jiems drausmines nuobaudas. Pataisos aiškinamajame rašte pažymima, kad Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, jog įstatymu gali būti nustatytas teisinis reguliavimas, kai į teismų savivaldos institucijas įeitytų ne vien teisėjai, bet ir kiti asmenys.

Baltų vienybės dienos šventė Šiauliuose

Ryga (ELTA) – Pagrindinė Baltų vienybės dienos šventė šiemet vyks Šiauliuose. Rugsėjo 21-ąją rengiamame Baltų vienybės dienos minėjime koncertuos lietuvių ir latvių folkloro kolektyvai, bus pristatomi bendradarbiavimo projektai, vyks tautodailės amatų mugė, veiks nuotraukų paroda „Esame kaimynai“, tarptautinio forumo metu bus diskutuojama apie Lietuvos ir Latvijos ryšius, vyks latvių vaidybinio filmo „Svajonių komanda 1935“ peržiūra ir daugybė kitų

renginių. Renginiuose dalyvaus Lietuvos ir Latvijos parlamentų pirmininkai Vydas Gedvilas ir Solvita Abuoltinina. Lietuvos ambasada Rygoje kartu su Latvijos užsienio reikalų ministerija ir partneriais spaudos konferencijoje pristatė Šiauliuose vyksiančius Baltų vienybės dienos renginius. Baltų vienybės diena pažymima 1236 m. Saulės mūšyje susivienijusių žemaičių ir žiemgalių pergale prieš Kalavijuočių ordino riterius.

Spektaklis „Ledi Makbet“ pelnė apdovanojimą

Minskas (Bernardinai.lt) – Jaunimo teatras tarptautiniame teatro festivalyje Baltarusijoje laimėjo „Grand Prix“ apdovanojimą. Baltarusijos žiniasklaida vieningai sutaria, kad šių metų festivalis buvo kupinas eksperimentų ir paradokso. Vos per vieną savaitę buvo parodyti 23 spektakliai penkiose skirtingose miesto erdvėse, organizatoriai sugebėjo sukviesti teatrus net iš 13-likos šalių. Režisieriaus Algirdo Latėno

2011 m. sukurtas spektaklis pagal žymiąją W. Shakespeare tragediją „Makbetas“ sužavėjo festivalio organizatorių ir užsienio teatro kritikų. Jau pirmoje spektaklio recenzijoje rašoma: „A. Latėnas sukūrė labai intelektualų spektaklį, reikalaujantį iš žiūrovo rimto dalyvavimo ir įtemptų apmąstymų. Spektaklyje pagrindinius vaidmenis atlieka aktoriai, buvę A. Latėno studentai Viktorija Kuodytė ir Sergejus Ivanovas.“

JT ataskaitoje kaltė dėl cheminio ginklo panaudojimo krinta Sirijos vyriausybei

New York (ELTA) – JAV, Didžioji Britanija ir Prancūzija teigia, kad Jungtinių Tautų (JT) ataskaita apie cheminę ataką Sirijoje rodo, kad kalta Sirijos vyriausybė. Ataskaitoje patvirtinama, kad Damaske buvo panaudotas cheminis ginklas: buvo naudojamos nervus paralyžiuojančio zarinio pripildytos raketos. Dėl rugpjūčio 21 dieną surengtos atakos JAV grasiina imtis karinių veiksmų prieš Siriją. Prasidėjo politinis dialogas tarp JAV ir Rusijos, kurio metu buvo sudarytas susitarimas, pagal kurį Sirija žada perduoti savo cheminius ginklus. JT ataskaitoje nenurodomi cheminės atakos kaltininkai. Vis dėlto Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministras William Hague sakė, kad iš ataskaitoje minimų techninių detalių, įskaitant atakos mastą, laboratorinių tyrimų duomenis, liudininukų parody-

mus bei informaciją apie panaudotą ginkluotę, yra aišku, jog vienintelė konflikto šalis, kuri naudojo cheminį ginklą, yra Sirijos režimas. JAV ambasadorė Jungtinėse Tautose Samantha Power kalbėjo panašiai. Prancūzijos užsienio reikalų ministras Laurent Fabius sakė, kad, pažvelgus į JT tyrimo rezultatus, nelieka abejonių, kas panaudojo draudžiamus ginklus. Rusija ne kartą atsisakė pripažinti Sirijos kaltę. Maskvos atstovas Jungtinėse Tautose Vitalijus Čurkinas sakė manęs, kad kai kurie kolegos padarė per skubias išvadas. Jungtinių Tautų inspektorių patvirtintas cheminio ginklo panaudojimas Sirijoje yra karinis nusikaltimas ir už jį atsakingi asmenys turi būti patraukti atsakomybėn. Tai Saugumo Taryboje pareiškė JT generalinis sekretorius Ban Ki Moon.

Iškeltas laivas „Costa Concordia“

Laivas „Costa Concordia“.

AP nuotr.

Roma (BNS) – Italijoje inžinieriai rugsėjo 16 d. iškėlė pusiau nugrimzdusį kruizinį laivą „Costa Concordia“, užbaigdami didžiausią kada nors atliktą tokio pobūdžio operaciją. Laivo sirena buvo pirmą kartą įjungta nuo pernai sausio 13-ąją įvykusios tragedijos, o jos gaudimą palydėjo plojimai ir džiaugsmingi šūksniai Džilijo salos uoste, pasiekus didžiulio masto gelbėjimo operacijos atomazgą. 290 metrų ilgio ir 114,500 tonų talpos laivas, ku-

ris yra ilgesnis už garsųjį Atlanto vandenynę nuskendusį lainerį „Titanic“ ir daugiau nei dvigubai už jį sunkesnis, iškilo iš jūros tarsi vaiduoklis. Iš jūros iškeltam laivo šonui reikės atlikti didelį remontą, o išplukdyti lainerį – prieš supjaustant metalo laivui – planuojama ne anksčiau nei ateinančių metų pavasarį. Džilijo saloje dirbo 500 narių turinti Italijos ir JAV iškėlimo komanda.

Vengrija atšaukė šalies reformas

Budapeštas (BNS) – Vengrijos parlamentas patvirtino konstitucijos pataisais, atšaukdamas suvaržymus politinės agitacijos kampanijoms prieš ateinančiais metais vyksiančius rinkimus, taip pat atsisakydamas kai kurių teisinių aspektų, kurie, anot Europos Sąjungos (ES), gali kirstis su Bendrijos principais. ES, Jungtinės Valstijos ir žmogaus teisių organizacijos kaltino premjero Viktor Orban vyriausybę naudojantis galimybe keisti konstituciją, kad apribotų Vengrijos aukščiausios teismo institucijos galias ir susilpnintų demokratiją ša-

lyje. Įstatymų leidėjai patvirtino vyriausybės parengtas pataisais, kai Europos Komisija pagrasino imtis teisinių priemonių prieš planuotas reformas, kurios esą gali prieštarauti ES normoms ir įstatymų viršenybės principui. 50-metis V. Orban, kurio valdančioji partija „Fidesz“ ruošiasi kitų metų pirmoje pusėje vyksiantiems parlamento rinkimams, anksčiau atmesdavo kritiką, jog šios reformos yra nukreiptos prieš demokratiją, tačiau žadėjo visokeriopai bendradarbiauti su Briuseliu.

Rusijos ir Baltarusijos pratybos „Zapad 2013“

Maskva (BNS) – Bendros Rusijos ir Baltarusijos karinės pratybos „Zapad 2013“ vyks Baltarusijos ir Kaliningrado srities teritorijose bei Baltijos jūroje, pareiškė Rusijos Prezidentas ir vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas Vladimiras Putinas. Anksčiau buvo pranešta, kad bendros strateginės pratybos „Zapad 2013“ vyks rugsėjo 20–26 dienomis; jose turėtų daly-

vauti apie 2,520 rusų karių, o iš viso apie 13,000 kariškių. „Zapad 2013“ – planinė priemonė bendriems Rusijos ir Baltarusijos ginkluotųjų pajėgų veiksmams parengti, vykdoma kas dveji metai, remiantis V. Putinas ir Baltarusijos Prezidento Aleksandro Lukašenkos 2009 metais pasirašytu susitarimu.

VERSLO NAUJIENOS

Rusijos ekonominis karas prieš Lietuvą

Vilkikų eilė Lietuvos ir Rusijos pasienyje.

T. Vinicko nuotr.

Rusijos muitinei pradėjus nuodugnią Lietuvos vežėjų transportuojamų krovinių patikrą, vilkikai su prekėmis stringa pasienyje. Lietuvos vežėjai dėl užtrukusių patikrų kasdien patiria apie 2 mln. litų nuostolių. Lietuvos prekių importas į Rusiją tampa labai sudėtingas. Atsiranda vežėjų, kurie apskritai atsisako vežti krovinius į Rusiją. Rusija kroviniams iš Lietuvos rugsėjo 12 d. pradėjo taikyti ypatingą patikrinimą. Tai reiškia pilną iškrovimą, pilną krovinio patikrinimą, pavyzdžių paėmimą ir jų nusiuntimą tyrimams. Be to, Rusija rugsėjo 16 d. paskelbė griežtinanti iš Lietuvos importuojamų pieno produktų kontrolę, nes juose esą rasta tetraciklino. Lietuvos pramonininkų konfederacijos (LPK) generalinio direktoriaus pavaduotojas Gintaras Morkis sakė, kad sunku spėti, kiek gali trukti tokia padėtis ir svarbiausias klausimas yra, kodėl tokios priemonės yra taikomos. „Kol kas nematome ekonominių priežasčių ir dažniau eina kalbos apie politines priežastis“, – kalbėjo G. Morkis.

Anot Rusijos, draudimai dėl saldumynų, alkoholio ar pieno produktų „neturi jokio politinio atspalvio ir priimti tik rūpintis Rusijos gyventojų sveikata“. Tokių priemonių paskatino imtis padažnėję atvejai, kai atrinkti lietuviškų pieno produkcijų mėginiai neatitinka tiek saugumo, tiek ir kokybės reikalavimų. G. Morkio teigimu, Lietuvos pramonininkų konfederacija kviesis Rusijos verslo tarybą, aukštus pareigūnus, kad šie paaiškintų, kodėl yra vilkinama patikra pasienyje, ribojamas mėsos ir pieno produktų importas iš Lietuvos. Bus prašoma ir Europos Sąjungos pagalbos, bandant išspręsti susiklosčiusią padėtį. Planuojamas pramonininkų vizitas į Maskvą, kurio metu bus bandoma išspręsti susiklosčiusią padėtį. 2009-ųjų vasarą Rusijoje buvo uždrausta importuoti pieno produktus iš Lietuvos. Tetraciklino buvo aptikta iš Lietuvos įvežto pieno, grietinės, varškė ir sviesto mėginiuose. Rusija šiemet sumažino mėsos importą iš Lietuvos. Sausio-liepos mėnesiais į šalį importuota 266,400 tonų paukštienos – 1,5 proc. mažiau nei prieš metus. Kitokios mėsos importas sumenko 21,3 proc. iki 669,400 tonų. Aliejaus importuota 82 proc. daugiau – 11,1 tūkst. tonų.

Rusijai nuo praėjusios savaitės smarkiai sugriežtinus Lietuvos vežėjų patikrą pasienyje, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius dėl tokių Rusijos veiksmų rugsėjo 17 d. kreipėsi į Europos Sąjungos įstaigas. Ministras pranešė apie Rusijos muitinės pradėtą detaliąją patikrą, nuo rugsėjo 11 d. taikomą Lietuvos kroviniams bei vežėjams ir keliančią rimtų problemų prekybai bei transportui. L. Linkevičius taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad nuo rugpjūčio 30 d. Rusija nuodugniai tikrina tik Lietuvoje registruotus lengvuosius automobilius, dėl kurių URM buvo priversta siūlyti Lietuvos gyventojams be didelio reikalo nekeliuoti į Karaliaučiaus sritį. Šios priemonės yra nepagrįstos, diskriminacinės ir turi neigiamą poveikį tiek Lietuvos, tiek ir visos Europos Sąjungos transporto ir prekybos sistemos konkurencingumui.

Ministras tikisi, kad EK paragins Rusiją laikytis tarptautinių išsipareigojimų ir liautis taikyti diskriminacines priemones prieš Lietuvos fizinius ir juridinius asmenis. Rugsėjo 2 ir 13 dienomis į URM buvo iškviestas Rusijos ambasadorius Lietuvoje Vladimiras Čchikvadzė pasiaiškinti dėl Rusijos diskriminacinių priemonių, nukreiptų prieš Lietuvos bendroves ir gyventojus.

Europos Komisija rugsėjo 17 d. paragino Rusiją nedelsiant panaikinti apribojimus lietuviškoms prekėms, teigdama, kad prekybą trikdantys veiksmai neatrodo pagrįsti. Komisija toliau įdėmiai stebės padėtį ir imsis reikiamų veiksmų, kad padėtų nepagrįstą spaudimą patiriančioms šalims.

Maskvos sumanyta Lietuvos blokada atsikuro prieš Kaliningrado srities verslininkus: parduotuvių lentynose ima stigti kai kurių prekių. Dėl to Kaliningrado srities verslo atstovai jau prašo Rusijos valdžios atšaukti sugriežtintą lietuviškų ir iš Lietuvos atgabenamų prekių patikrą. Lietuviški pieno produktai visoje Rusijoje užima tik apie vieną procentą rinkos, tačiau Kaliningrade tai vienos populiariausių prekių.

Balsas.lt

Valiutų santykis (2013 m. rugsėjo 18 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,60 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,42 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,50 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,12 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,11 LTL

„Wix“ atidarė biurą Lietuvoje

Populiari internetinių portalų kūrimo platforma Wix.com naują biurą atidarė Vilniuje. Patikimą, programavimo nereikalaujanti HTML5 tinklalapių kūrimo įrankį siūlanti bendrovė leidžia 38 mln. naudotojų visame pasaulyje kurti, valdyti ir internete talpinti gražius tinklalapius be jokių techninių ar dizaino žinių. „Wix“ pasirinkti Lietuvą paskatino šalies energinga verslo kultūra, didelė technologijų srities profesionalų pasiūla ir jų inovatyvios idėjos. Šiuo metu bendrovė ieško vietinių IT specialistų, kurie norėtų prisijungti prie komandos ir prisidėti tobulinant „Wix“ platformą.

„Lankantis Lietuvoje mane nustebino sutiktų technologijų srities profesionalų kūrybingumas, energija ir verslumo dvasia. Pamačiau kaip jie stengiasi sukurti kažką naujo, turi begales naujų idėjų ir nebijo klysti. Tokia pati yra ir „Wix“ filosofija, todėl mums Lietuva atrodė lyg natūralus pasirinkimas. Artimiausią pabandė su jūsu startuoliais, „Kurk Lietuvai“ ir „Investuok Lietuvoje“ komandų nariais, nusprendėme pradėti įgyvendinti Vilniaus biuro planus“, – sakė „Wix“ vadovas ir vienas iš įkūrėjų Avishai Abrahami.

Bendrovė kviečia programuotojus, dizainerius ir kitus entuziastus priimti iššūkį ir, naudojant „Wix“ siūlomus techninius įrankius, sukurti inovatyvias programėles, kurios būtų lengvai pritaikomos „Wix“ naudotojų portaluose bei praplėstų jų funkcionalumą. Sėkmingos programėlės bus patalpintos „Wix“ programėlių parduotuvėje, suteiksiančioje galimybę jų kūrėjams gauti pajamas iš milijoniškos „Wix“ naudotojų auditorijos. Bendrovės pristatymas įvyks spalio 12–13 dienomis menų fabrike „Loftas“. Šiais metais „Investuok Lietuvoje“ iniciatyva pradėti veiklą ar plėstis Lietuvoje nusprendė 20 užsienio investuotojų. Šie projektai sukurs daugiau nei 1,400 naujų darbo vietų. Lyginant su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, investicinių projektų skaičius padidėjo 67 proc., numatomas sukurti naujų darbo vietų skaičius išaugo beveik trigubai.

Wix.com info

Pakartotinis auditas dėl lietuviškos mėsos eksporto į JAV

Lietuvoje lankėsi JAV Žemės ūkio departamento Maisto saugos ir inspektavimo tarnybos (FSIS) ekspertas, kuris vertino, kaip Lietuva įgyvendino savo išsipareigojimus, nurodytus veiksmų plane, JAV ekspertams pateiktame dar pernai, po pirminio atsakingų pareigūnų audito. Per atidarojamą posėdį FSIS vyriausiasis atitikties vertinimo pareigūnas dr. Faiz Agarib pabrėžė, kad pakartotiniai auditi yra bendra JAV atsakingų institucijų taikoma praktika. „Tokie auditi leidžia įsitikinti, kad visa šalies atsakingų institucijų pateikta papildoma informacija yra pagrįsta ir patikrinimo veiksmai yra įgyvendinti tinkamai. Tai vienas iš būtinų etapų tolesniam derybų plėtojimui ir galutinių išvadų pateikimui. Paprastai tai gana ilgai užtrunkančios procedūros, tačiau Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos specialistų profesionalumo ir labai glaudaus bendradarbiavimo dėka derybos dėl lietuviškos mėsos eksporto į JAV vyksta labai sklandžiai“, – sakė F. Agarib.

ELTA

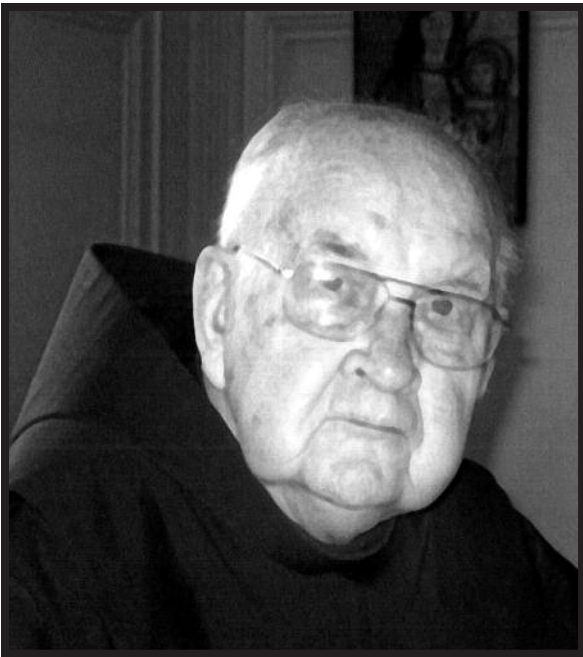
Protestai prieš „Chevron“

Žemaitijos bendruomenės prie Vyriausybės rūmų dar kartą bandė atkreipti valdžios dėmesį, surengusios ne pirmą protesto mitingą prieš JAV energetikos bendrovę „Chevron“. Jie teigė, kad skalūnų dujų gavyba yra labai rizikingas dalykas ir atneš daug žalos Lietuvai. Skalūnų išgavimo technologijos ardo žemę, vyksta sprogdinimai. Į protesto akciją susirinko ne tik žemaičiai, kurių žemėse planuojama vykdyti skalūnų dujų žvalgybą ir gavybą, bet ir jaunimas, pilietiškai nusiteikę žmonės. Vyriausybė „Chevron“ rugsėjo 16 d. paskelbė skalūnų dujų žvalgybos ir gavybos konkurso laimėtoja.

Rusija leis įvertinti jėgą

Rusija sutiko leisti Tarptautinės atominės energetikos agentūros (IAEA) ekspertams atlikti Kaliningrado srityje statomas Baltijos atominės elektrinės poveikio aplinkai vertinimą. Anksčiau pranešta, kad buvo laikinai sustabdyti planai įrengti Baltijos elektrinėje du didesnes nei vieno gigavato galios reaktorius, kol bus išanalizuota galimybė, ar jie galėtų būti pakeisti aštuoniais mažais 40 megavatų galios reaktoriais.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM.

Mirė Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM 1920–2013

Š. m. rugpjūčio 13 d. St. Andres Health Care Center namuose Biddeford, ME, būdamas 93 metų mirė Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM.

2006 metų rugsėjo mėn. Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM persikėlė gyventi iš Pranciškonų vienuolyno Brooklyne į centrinį Pranciškonų vienuolyną Kennebunk, ME. Ten, kiek jėgos leido, su kitais pranciškais drauge atlikdavo visas vienuolių pareigas. 2012 m. kovo mėn. savo kambaryje nugriuvo ir susilaužė klubą. Nuvežtas į Southern Maine Medical Center ligoninę, Biddeford, ME, sustiprėjo ir tolimesnei sveikatos priežiūrai buvo perkeltas į St. Andres slaugos namus, kur rugpjūčio 13 d. ir mirė.

Rugpjūčio 17 d., šeštadienį, 8 val. ryto Šv. Antano pranciškonų vienuolyno koplyčioje, Kennebunk, ME, pranciškonai koncelebravo už jį šv. Mišias. Atsisveikinti ir pasimelsti į koplyčią tą dieną atėjo daug žmonių.

Tėvo Pranciškaus pageidavimu jo kūnas buvo kremuotas, o urna atiduota vienuolyno vyresniajam Tėv. Jonui Bacevičiui, OFM. Rugsėjo 6 d. Tėv. Aurelijus Gričius, OFM, vienuolyno vikaras, išvežė pelenus į Lietuvą. Laidotuvės numatytos rugsėjo 26 d., vadovaujant provincijolui Tėv. Astijui Kungiui, OFM. Urna su pelenais bus palaidota Kretingos pranciškonų bažnyčios kriptoje.

Pranciškonas – kunigas 60 metų

2007 metų birželio 24 d. Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM, šventė savo kunigystės 60 metų sukaktį. Ta proga Maine vyskupas Richard Malone pasikvietė Tėvą Prancišką drauge su juo koncelebruoti Padėkos šv. Mišias Bar Harbor, ME bažnyčioje. Bet prieš tai Tėv. Pranciškus privalėjo angliškai parašyti savo trumpą biografiją ir ją įteikti vyskupui Malone. Čia spausdiname tą jo paties parašytą biografiją, išverstą į lietuvių kalbą.

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, pranciškonas kunigas, gimė 1920 m. balandžio 29 d. Paterson, N.J., Amerikoje. Tėvai – lietuviai. Dar kūdikį tėvai parsivežė į Lietuvą ir apsigyveno Kretingoje. Čia jis praleido jaunystę, lankė Pranciškonų gimnaziją ir įstojo į Pranciškonų ordiną, noviciatą atlikdamas Pajūryje 1938–1939 m. 1940 m., kai komunistai okupavo Lietuvą ir pranciškonai turėjo slapstytis, Tėv. Pranciškus pabėgo į Vokietiją. Ten vokiečių pranciškonų padedamas, galėjo pradėti filosofijos studijas Miuncheno ir Bad Toelz kolegijose.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui jis, kaip Amerikoje gimęs (Amerikos pilietis), buvo suimtas ir uždarytas politinių kalinių lageryje Laufen mieste. 1942 m. Vokietija keitėsi politiniais kalinių su Amerika, ir taip jis pateko į JAV. Čia buvo džiugiai sutiktas ir priglaustas lietuvių pranciškonų, kurie buvo atvykę į JAV prieš pat karą ir jau atkūrę Šv. Kazimiero lietuvių pranciškonų provinciją.

Filosofijos studijas tęsė Detroite, MI, Duns Scotus kolegijoje; teologijos studijas – Teutopolyje, IL, teologijos seminarijoje.

Kunigu įšventintas 1947 m. birželio 24 d. St. Francis bažnyčioje Teutopolyje, IL. Šventimus gavo iš vyskupo Walsh (buvęs pranciškonas misionierius Kinijoje).

1949 m. buvo paskirtas administratoriumi Šv. Antano bažnyčioje Bridgeville, PA.

1951 m. perkeltas į Pranciškonų vienuolyną – 680 Bushwick Ave., Brooklyn, NY. Čia jam pavesta suorganizuoti ir įkurti lietuvių Katalikų spaudos centrą ir spaustuvę (Lithuanian Catholic Publishing Center and Printery). Tą užduotį Tėv. Pranciškus įvykdė labai sėkmingai. Tame spaudos centre dirbo pranciškonai broliukai (ne kunigai) ir samdyti pasauliečiai. Čia buvo spausdinama daug katalikiškų knygų, žurnalų ir ne vien lietuvių kalba, bet ir kitomis kalbomis, pvz., čia daugelį metų buvo spausdinamas (t. y. gaminamas – čia surenkamas, sulaužomas, spausdinamas, susegamas, apkarpomamas) Amerikos pranciškonų mėnesinis žurnalas „The Cord“.

1972 m. lietuviai pranciškonai perkėlė savo vienuolyną, Spaudos centrą ir spaustuvę į naujas patalpas – 341–361 Highland Blvd, Brooklyn, NY. Čia spaustuvė buvo visiškai perorganizuota – atnaujinta. Moderniausia lietuviška spaustuvė – jau be linotipų. Čia prasidėjo kompiuterių era – laikotarpis, kuris tęsėsi 20 metų – iki 1991 m., kada spaustuvė buvo uždaryta. Bet pranciškonai toliau leido savaitinį „Darbininką“. Laikraštis buvo labai mėgiamas, ypatingai Amerikos rytų valstijose.

Šio šimtmečio pradžioje daugelis išėmė lietuvių pranciškonų sulaukė senatvės. Jie persikėlė gyventi į Šv. Antano vienuolyną Kennebunk, ME. Gaila, kad per visą šį laikotarpį Amerikoje naujų pranciškonų – novicų jie nesulaukė. Vienuolyno nuosavybė buvo parduota Brooklyno diecezijai. „Darbininkas“ sustabdytas 2006 m. Tėv. Pranciškus susirgo, pergyveno vidurių operaciją ir buvo perkeltas į Šv. Antano vienuolyną Kennebunk, ME.

Tėv. Pranciškus dirbo direktoriumi – vedėju Lietuvių pranciškonų Spaudos centre ir spaustuvėje nuo 1951 m. iki 2006 m. Be šių pareigų, dar turėjo pareigas pačiame vienuolyne:

- 2 terminus buvo Šv. Kazimiero pranciškonų provincijos viceprovincijolas;
- 2 terminus – provincijos patarėjas;
- 2 terminus buvo pranciškonų vienuolyno, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, vyresnysis (gvardijonas).

Šiuo metu Tėv. Pranciškus Giedgaudas gyvena Pranciškonų vienuolyne, 28 Beach Ave., Kennebunk, ME 04043.

2007.6.18

(Pasirašė)

Rev. Francis Giedgaudas

Čia baigiasi Tėv. Pranciškaus angliškai parašyta biografija, perduota vyskupui Richard Malone. Tada Tėv. Pranciškus turbūt nepagalvojo, kad sava ranka aprašytas jo gyvenimas neužilgo bus panaudotas jo nekrologui. Norėtume jį papildyti kai kuriais įdomiais faktais.

– Tėvo Pranciškaus tėvai: motina – Karolina (dzūkė) ir tėvas Jonas (žemaitis) Gedgaudai. Tėvo Pranciškaus pavardėje raidė „i“ (Giedgaudas) išivėlė jau vėliau Amerikoje, esant kunigų seminarijoje.

– Tėvo Pranciškaus krikšto vardas – Petras. Įstodamas į Pranciškonų ordiną 1938 m., jis gavo Pranciškaus vardą.

Gedgaudų šeimoje be vyriausiojo sūnaus Petro (Pranciškaus), gimusio Amerikoje, dar augo duktė Marija (Mažeikienė), 2 metais jaunesnė už Petrą, gimusi jau Lietuvoje, ir 4 metais jaunesnis sūnus Jonas. Visi jau mirė.

– Gyvendamas Šv. Antano vienuolyne Kennebunk, ME, 2011 m. vasario 9 d. Tėv. Pranciškus savo tiesioginiam viršininkui, Tėvui Aurelijui Gričiui, tuometiniam gvardijonui, parašė (patvirtintą parašu) savo pageidavimą, kad jam mirus, jo kūnas būtų sudegintas, o pelenai urnoje pervežti į Lietuvą ir palaidoti Kretingoje. Dokumento pirmoje dalyje sakoma: „Ar tėja man laikas eiti pas savo Tėvą,

Aukščiausią Grožį, kurį mylėjau visą savo gyvenimą...

Sutinku, pageidauju ir noriu, Kad mano kūno sudeginti pelenai, Būtų perkelti į Kretingą...

– Gyvendamas St. Andres slaugos namuose, jau negalavo, sirgo. Nors vaikščioti reikėjo vaikštytynės (walker), bet dar pats nueidavo į valgomąjį. Vietatve nesiskundė; jo veide visada švietė šypsena ir džiaugsmas, kad dar gyvena. Kasdien priimdavo šv. Komuniją, o sekmadieniais būdavo nuvežamas į Slaugos namų koplyčią išklausti šv. Mišių. Mielai kalbėdavosi telefonu, nors greitai pavargdavo. Tėv. Pranciškus mielai pasiklausė mūsų paskutinio telefoninio pokalbio ir tyliai pasakė „Sudiev“.

– Tėvas Pranciškus Giedgaudas ilgus metus buvo Lietuvių Bendruomenės Bushwick apylinkės pirmininkas, kuriai priklausė daug narių. Vėliau ši apylinkė buvo prijungta prie JAV LB Brooklyn/Queens apylinkės.

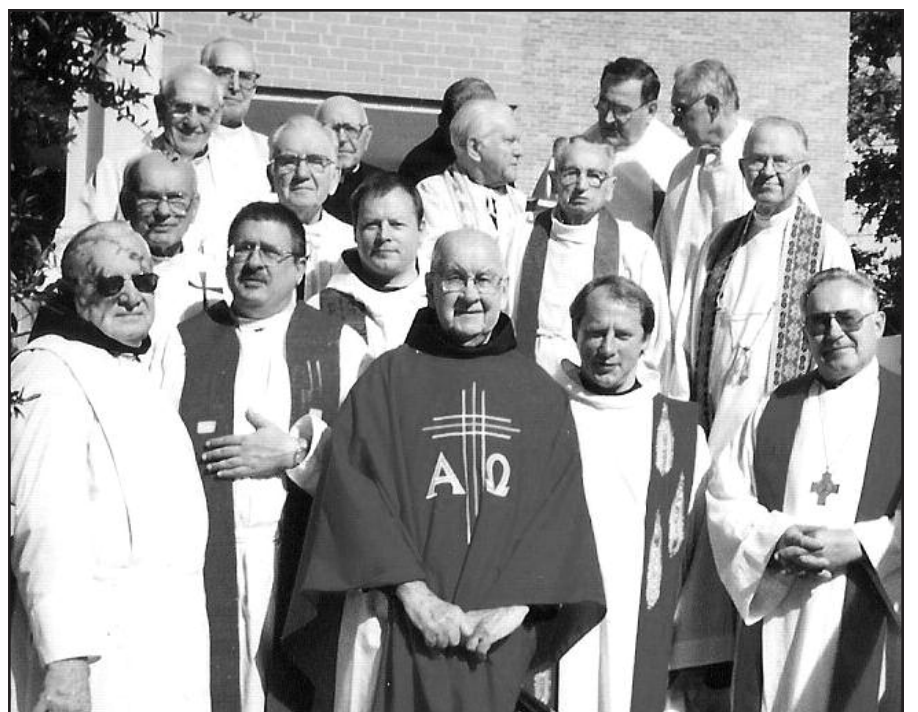
– Priklausė Kunigų Vienybei.

– Buvo Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos direktoriumi, išdininku.

Tėvas Pranciškus Giedgaudas teikė krikšto, vestuvių, laidotuvių sakramentus tikintiesiems.

Amžiną Atilsį duok Tėv. Pranciškui, Viešpatie.

Albina Žumbakienė

Kunigų Vienybės rekolekcijos, Putnam, CT. 2003 m. spalio 17 d. Tėv. Pranciškus Giedgaudas aukojo šv. Mišias. Jis stovi pirmos eilės viduryje (su arnotu).

Siūlome jūsų dėmesiui paskutinį Tėvo Pranciškaus Giedgaudo, OFM, parašytą straipsnį, prieš jam persikeliant iš pranciškonų vienuolyno Brooklyne, NY į vienuolyną Kennebunk, ME., pasirodžiusį sumažintame „Darbininko“ nr. 52, 2006 m. birželį.

Sudiev „Darbininkui“

Istorija, kaip jūros bangos, grįžta, kartojasi...

Su šiuo paskutiniu mėnesinio „Darbininko“ 52-ruoju numeriu užbaigiame ilgametę, 55 su viršum metų (1951–2006) trukusią išeivijos lietuvių pranciškonų veiklą Brooklyne, NY.

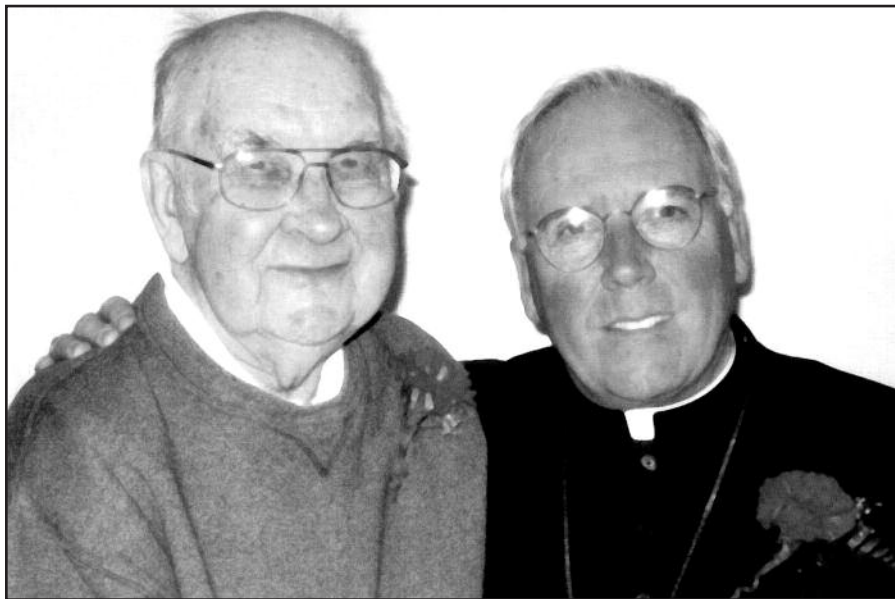
Daug liūdesio sukėlęs ir priekaištų susilaukęs „Darbininko“ uždarymo žingsnis lietuvių išeivijai neturėtų būti toks jau tragiškas. Pažiūrėkime į šį faktą ramiai iš istorinės pusės.

„Darbininko“ netekime išgyvename normalų istorijos eigoje vykstantį procesą: istorija kartojasi, ji banguoja.

Istorija rodo, kad kiekvienos didelės, milžiniškos krizės metu atsiranda ypatingų – specialių jėgų kovoti su tuo laikotarpiu kilusiu pavojumi. Pasiekusios savo tikslą, tos jėgos arba visai dingsta, ar susilpnėja iki nepastebimų.

Bažnyčios Kronika, Laisvosios Europos radijo, Vatikano radijo valandos ir daug kitų. Kaip viena iš tokių specialių jėgų iškilo ir išeivijos lietuvių pranciškonai.

Pabėgę nuo žiaurios komunistų okupacijos Lietuvoje ir susibūrę į vieną Šv. Kazimiero provinciją Amerikoje, pranciškonai sukauptė visas savo jėgas pirmiausia išsaugoti religinį ir lietuvių kultūros paveldą, kovojant prieš senose ateiviuose įsigalėjusią komunistų įtaką; be to, ypač visom jėgom kovoti prieš komunistų okupaciją Lietuvoje. Mat 1950–1955 metais New Yorke senieji ateiviai leido gana plačiai pasiklidusį komunistinį lietuvišką dienraštį „Laisvė“, finansuojamą Lietuvą okupavusios komunistų valdžios. Dienraščio skaitytojai – „laisviečiai“ buvo aukštunami ir vadinami „pažangia-

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM (kairėje) ir vyskupas Richard Malone.

Taip atsitiko pirmaisiais Krikščionybės amžiais, kada naujai besivystančią Bažnyčią jos priešai stengėsi sugriauti. Bažnyčiai apginti atsirado taip vadinami Bažnyčios Tėvai, kurie savo žodžiais ir raštais atrėmė Bažnyčios puolikus.

Viduramžiais, kai Bažnyčia išgyveno nuosmukį, iškilo stiprios jėgos – vienuolijoms, pasišventusių ir išsimokslinusių žmonių grupės, kaip pvz., Dominikonai, Pranciškonai ir kiti vienuolių ordina, kurių nariai savo pavyzdžiu, žodžiu ir mokslu atgaivino pavojun patekusią Bažnyčią. Ordina, atlikę savo paskirtį, vėliau tampa mažiau įtakingi.

Siaučiant Protestantizmo bangai, iškilo Jėzuitai kovai su Bažnyčią griaušančia herezija (erezija – Red.).

Naujieji amžiai – mūsų laikai – atsinešė didžiausią grėsmę – komunizmą. Mus užplūdęs ateistinis komunizmas stengėsi Lietuvoje iš pagrindų sunaikinti ir tikėjimą, ir visą lietuvių sukurtą tautinį ir kultūrinį palikimą.

Tada, kaip ir kitų istorinių krizių laikotarpiams, atsirado jėgos priešintis Lietuvos naikinimo siaubui. Tai: partizanai, organizuota rezistencija, Laisvųjų vyriausybė, pagrindžio spauda,

siais”; katalikiškų pažiūrų žmonės buvo „atsilikusieji“. Laisviečiai turėjo savo organizaciją, savus namus, kur nariai susirinkdavo klausytis paskaitų apie teisėtą ir giriama Lietuvos okupaciją. Kovoti su šia komunistine įtaka, pranciškonai pasirinko patį stipriausią ginklą – spaudą.

Tam tikslui pirmasis pranciškonų provincijolas Tėv. Justinas Vaškys, pakviestas tuometinio Brooklyno vyskupo Th. Molloy, Brooklyne įsteigė lietuviškos spaudos centrą – spaustuovę, knygų, žurnalų, ir laikraščių leidyklą ir periodinį laikraštį, pavadintą „Darbininkas“. Šis atsirado sujungus tris nusilpusius to meto lietuviškus laikraščius: Brooklyne – „Ameriką“, Pittsburghe – „Lietuvių žinias“ ir Bostone „Darbininką“.

Pirmas pranciškonų leidyklas „Darbininko“ numeris buvo išleistas 1951 m. balandžio 16 d. „Darbininko“ skleidžiamos religinės laisvės ir nepriklausomybės Lietuvai reikalaujančios idėjos patraukė daug skaitytojų New Yorke ir jo apylinkėse – visame JAV Rytų pakraštyje. Čia laikraštis užėmė išeivijos spaudoje vadovaujančią vietą. Netrukus komunistinė „Laisvė“, praradusi daug savo skaitytojų, už-

sidarė, ir laisviečių organizacija nusilpo.

Spaudos darbui pranciškonai paskyrė stipriausias savo darbo jėgas. Vienu laiku lietuviškos spaudos darbe dirbo net 18 pranciškonų kunigų ir brolių.

Nuolatinės kovos reikalaujanti spaudos darba atlikti pranciškonai pagalbon kvietėsi pačias pajėgiausias to meto intelektualines jėgas. „Darbininko“ redakcijoje yra dirbę: prof. Simas Sužiedėlis, prof. Juozas Brazaitis, rašytojas Paulius Jurkus, Albinas Gražiūnas, kun. Viktoras Dabušis, Tėv. Modestas Stepaitis, poetas Leonardas Žitkevičius (Balys Pavabalys), Tėv. Kornelijus Bučmys, poetas Julius Keleras, Albina Žumbakienė ir kiti.

Išeivijos pranciškonai perėmė iš išeivių Europoje leistą kultūros žurnalą „Aidai“, kurį savo rankose išlaikė apie 40 metų. „Aidų“ puslapiuose turėjo progos straipsniais pasireikšti visi išeivijos intelektualai, poetai, literatai, istorikai ir visuomenininkai.

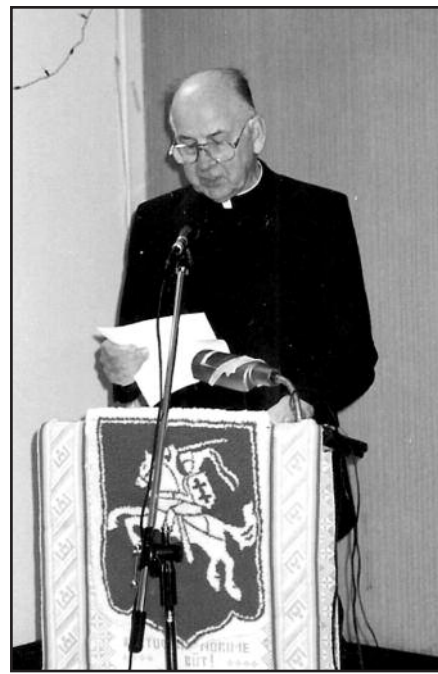
Pranciškonų spaudos centre atgaivintas religinio turinio „Šv. Pranciškaus Varpelis“ ypatingai patiko lietuviškų parapijų tikintiesiems.

Pranciškonų spaudos centras pats yra išleidęs daug įvairiausių vertingų knygų. Spaustuvės vadovybė sudarė palankias ir prieinamas finansines sąlygas čia spausdinti ir kitų leidėjų knygas ir žurnalus. Pranciškonų spaustuovėje šalia „Darbininko“ buvo spausdinami šie periodiniai žurnalai ir leidiniai: „Aidai“, „Šv. Pranciškaus varpelis“, „Karys“, „Laisvė“, „Tėvynės sargas“, „Ateitis“, „Medicina“, „Sportas“, „Muzikos žinios“ ir daug kitų. Be to, čia buvo spausdinami didžiojo New Yorke ir aplinkinių parapijų ir organizacijų proginiai leidiniai: biuletiniai, jubiliejinės brošiūros, įvairių renginių programos, žiniaraščiai ir kt. Spausdino ir angliškų leidinius: „The Cord“, „Biblical Theology“, latvišką „Dzintines Bals“, daug įvairių kitų leidyklų finansuojamų angliškų knygų.

Visi pranciškonų spaudos centro išleisti ir jų spaustuovėje spausdinti leidiniai sudaro gražų, išspūdingą rinkinį, pervežtą iš Brooklyno vienuolyno į Kennebunkport vienuolyno biblioteką. Jis mums ir mūsų ateinančioms kartoms liudys išeivijos lietuvių pranciškonų atsiekimus Amerikoje. Kitas panašus rinkinys persiųstas į M. Mažvydo biblioteką Vilniuje. Ten jau patikėti išsaugojimui visi „Darbininko“ komplektai. Taip pat jų mikrofilmos. O šiuo metu persiunčiami ir mėnesinio „Darbininko“ 52-jų numerių 3 komplektai. Visa tai bus prieinama tiems patriotams lietuviams, kurie įdomausis išeivijos lietuvių pranciškonų atsiekimais; kurie įdomausis išeivijos kultūros istorija.

Išeivijos lietuvių pranciškonų tikslas dalyvauti ir remti Lietuvos išlaisvinimo darbą pasiektas – Lietuva laisva. Kaip tik čia ir kartojasi istorijos bangavimas – pasiekusi savo veiklos viršūnę ir savo indelį pilnai atidavusi Lietuvos laisvinimo darbui, išeivijos pranciškonų veikla Brooklyne baigiasi ir sustoja.

Šv. Jono katalikiškose kapinėse Middle Village, NY pranciškonų išgytame sklypelyje, iki šandien yra palaidotų jau 30 išeivijos pranciškonų. O likusieji, išdirbę apie 60 metų, pavargę, pasenę ir išsekusiomis jėgomis turi užsibrėžtus darbo barus palikti. Atrodytų, lyg tuos jų darbus privalėtų perimti jaunoji karta. Deja, išeivijos pranciškonams nebeprisiekė išsiauginti jaunosios kartos, nors ir labai stengėsi: dešimtmečiais rengė ber-

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM kalba JAV LB Bushwick apylinkės susirinkime.

niukų vasaros stovyklas Kennebunkport vasarvietėje; ten net buvo įsteigta gana populiaria virtusią berniukų gimnaziją (High School), veikusią net 13 metų, bet kandidatų į vienuoliją paskutinius kelerius dešimtmečius nebepritraukė.

Tik kaip pavyzdį, kaip ilgai vienuoliai dirbo viršininkų jiems paskirtuose darbuose, duodu kad ir savo eitas pareigas: man teko vadovauti spaustuvei nuo jos įsteigimo 1951 m. iki jos uždarymo 1991 m. Po to turėjau perimti „Darbininko“ administratoriaus pareigas, kurias baigiu šiandien. Man 86 metai. Esu įpusėjęs rašyti spaudos centro istoriją. Ar pasiseks ją baigti?

Kitas pavyzdys: Tėv. Kornelijus Bučmys, „Darbininko“ redaktorium, vėliau vyr. redaktorium išdirbo 30 metų: nuo 1966 iki 1996 m. Jis mirė 1999 m.

* * *

Padėka Apvaizdai už dovaną, kad leido išeivijos pranciškonams dalyvauti Lietuvos išlaisvinimo darbe. Padėka už suteiktą stiprių priemonių tam darbui atlikti. Padėka už pajėgų „Darbininką“, kuris buvo pagrindinis išeivijos pranciškonų ginklas prieš komunistų okupaciją. „Darbininkas“, katalikiškų pažiūrų laikraštis, visą laiką liko ištikimas Lietuvos nepriklausomybės idėjai. Jis rėmėsi lietuviškoju sąmoningumu, į tremtį žiūrėdamas kaip į bandymų laikotarpį, visada kėlė rezistencijos įtaką okupuotoje Lietuvoje. Plačiai rašė ir gynė partizanų – kovotojų už Lietuvos laisvę reikšmę. Jis savo užsibrėžtą liniją išlaikė iki paskutinio numerio.

„Darbininkas“ Lietuvos laisvinimo dalį atliko su kaupu; jo dėka okupuotai Lietuvai buvo teikiama dvasinė ir moralinė parama, kada jos labiausiai reikėjo. O vėliau, jau išlaisvintai Lietuvai, buvo teikiama ir medžiaginė pagalba. (Per „Darbininką“ buvo surinkta Kretingos pranciškonų „Rūpestėlių“ labdaros valgyklai virš šimto tūkstančių dolerių. Didžiausias aukotojas buvo kun. Vytautas Memėnas, Joliet, IL, per daugelį kartų atsiuntęs iš viso 60,000 dolerių. Garbė jam! Padėka ir visiems kitiems mieliems skaitytojams, aukojusiems „Rūpestėliams“).

Padėka ir visų laikų „Darbininko“ darbuotojams, skaitytojams ir rėmėjams, kurie savo darbu, moraline ir medžiagine parama tiek daug dešimtmečių išlaikė „Darbininką“ gyvą.

Tai buvo mūsų bendra rezistencijos kova, kurią garbingai ištesėjome. Ačiū visiems.

Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM „Darbininko“ administratorius

Įvadas

Pasakoti lietuvių pasaulio istoriją – reiškia bandyti išsivaizduoti diasporinę lietuvių tautą, kurią sudaro istorinėje tėvynėje ir už jos ribų, t. y. užsienyje gyvenantys tautinės bendrijos žmonės, ir sekti jos kelią, vingiuojantį per laiko kalvas ir įdubas, per didžiausią išsiplėtimą po Vidurio Rytų Europos erdves ir per nuopoli, kurį lydėjo ilgi svetimųjų viešpatavimo, tautos pažeminimo ir žmonių nelaisvės šimtmečiai. Ne vieną ir ne dukart lietuviai praeityje buvo atsidūrę prie tokios prarajos krašto, kad tik pabėgimas iš gimtosios žemės, naujos tėvynės ieškojimas rodėsi būsiąs išsigelbėjimas. Buvo ir laikas, kai išvažiavimas svetur regėjosi it koks kolektyvinis nusikaltimas, tautos išdavystės veiksmas. Tačiau kartais į emigraciją būdavo žiūrima kaip į normalų modernių Europos tautų būvį, dėl industrinės revoliucijos ir netolygaus vystymosi besivaikant darbų, gerbūvio galimybių ir, žinoma, laisvės vaizdinių.

Pirmosios Respublikos laikais XX a. 3 deš. tokios nuostatos dominavo ir akademinėje mintyje (prof. Kazys Pakštas), ir politikų pareiškimuose. Tuomet kolonijos kaip tautos išsiplėtimo galimybės idėja darė įtakos ne tik galingiesiems, pasidalijusiems pasaulį imperialistams, bet ir mažiesiems aktoriams, įskaitant pavergtas tautas, kurių nariai galėjo vaizduotis kolonijas, kaip *atsargines* arba alternatyvias tėvynes. Biblinis išvaramo ir sugrįžimo mitas niekad nebuvo nustojęs orientacinės reikšmės krikščioniškosios Europos tautoms. Nepaisydami politinio būvio skirtumų, ir italai, ir airiai, ir lenkai, slovakai ar lietuviai, pasirinkdami iševijos kelią, istorinės lemties akivaizdoje išsivaizdavo save būtent šia me kontekste.

Už savo tėvynės ribų žmonės atsiduria dėl įvairių priežasčių. Visi jie sudaro nesibaigiančio tautų kraustymosi būrius. Vienos tautos išsibarstė per užkariavimus, netilpdamos savo kailyje ir siekdamos pakludyti kitus. Kitos – iš didelio vargo ir dėl patiriamų persekiojimų, ieškodamos padoraus pragyvenimo ir laisvės. Užkariautojų niekas nevadina migrantais, tačiau kartais jiems prilimpa kolonistų ir net kolonizatorių vardai. Pasaulio istorija matė ir konkistadorus, ir britų laivyną, kuriantį didžiausią kolonijinę imperiją: ispanai pabiro Pietų Amerikoje, palikdami šiame kontinente ne tik kalbą, bet daug įvairesnius civilizacijos pėdsakus, įskaitant milžiniškas skriaudas vietiniams žmonėms. Britai dar ir šiandien į Jungtines Amerikos Valstijas, Kanadą ar Australiją gali žiūrėti kaip į jūrų karo tautos istorinio kelio padarinius. Šiandien užjūrio kolonijų laikai jau yra tolstančios praeities dalykas. Paskutinė kolonijinė imperija Rusija transformavosi į valstybę, kuri visą savo turtą pumpuoja iš Sibiro gelmių, nejausdama jokio gailėsčio dėl išnykusių ar tebenykstančių genčių likimo. Skirtingai apie senuosius kraštų gyventojus šiandien prabyla JAV ar Australijos valdžia, Rusijoje dėl čiukčių, nencų ar jakutų niekas ašarų nelieja.

Užkariautojų ir kolonizatorių tautų atplaišos taip pat gyvena skirtingus gyvenimus – postkolonijiniame pasaulyje. Niekas nekalba apie ispanų diasporą Argentinoje arba portugalų Brazilijoje. Portugalai kartais net visai atvirai rodo nepagarbą Portugalijai ir portugalams, laiko juos nevykėliais, demonstruoja savo pranašumą. Ekonominės

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

6

raidės statistika ir prognozės jiems leidžia tai daryti. Anglai (arba dar plačiau – britai) gali bastyti po buvusių kolonijų erdves, jausdamiesi savame pasaulyje, bet vargu ar kas bylos apie britų diasporas įvairiuose kontinentuose. Bet britų pasaulis yra išsivaizduojamas kartu su buvusių kolonijų vietose pakilusiomis naujomis politinėmis tautomis-valstybėmis, o britų gydytojai, išvažiuojantys dirbti į Australiją, vargiai tapatinę save su paprastais svetimon šalin keliaujančiais uždarbčio emigrantais.

Lygiai olandai, menantys savo jūrinės imperijos laikus (XVII a. viduryje iš maždaug 20 000 jūrų laivų Europoje, 16 000 plaukė su Olandijos vėliavomis), gali spėlioti apie milijonus tautiečių, gyvenančių visame pasaulyje (kai kas mano, kad 18 milijonų olandų gyvena ant Šiaurės jūros kranto, o kita tiek yra išsibarstę pasaulyje), bet greičiausiai sakys, kad jie apskritai neturi diasporos. Net Pietų Afrikos afrikanierių – senųjų XVII a. kolonistų palikuonių – nevadins olandų diaspora. Tai kažkas kita. Bet olandų pasaulis – pažintas, pažįstamas, savas – yra daug didesnis, nei tas mažytis, pusiau iš jūros atkovotas žemės lopinėlis. Visais tais atvejais matome, kad buvusių kolonistų civilizacijos formos yra gyvos (ispanų kalba Pietų Amerikoje, anglų – Australijoje, Amerikoje, net Indijoje), bet jos yra tik bendravimo įrankiai naujai susiformavusių tautų, neretai savo galiomis pranokstančių buvusias metropolijas arba *motinines* tautas.

Tų kraštų, kurių žmonės nesukūrė arba neišsaugojo savo valstybių ekonominio globalaus tautų kraustymosi laikais, kolonistai arba tiesiog uždarbčio imigrantai retai savo diasporos tapatybę grindė kalba. Paprastai antros trečios kartos palikuonys protėvių kalbą vartojo tik giminės ritualuose ir dainose, bet juos visus vienijo bendros atminties ir individualios bei bendruomeninės geneologijos simboliniai pasakojimai.

Lietuvių išsiplėtimas į Rytus, žemyninės imperijos bruožus įgavusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės atsiradimas taip pat išbarstė mūsų kariuonų ir diduomenės atstovus po užkariautas žemes. Vieni labiau (ukrainiečiai), kiti mažiau (rusai ir balta-

rusiai) prisimena šias kolektyvinės geneologijos legendas, tačiau savo istorinius pasakojimus garbinantiems lietuviams kraštas iki Juodosios jūros yra kažkaip savas, artimas atminties peizažas, išsaugojęs atpažįstamas spalvas ir žemėlapių kontūrus, įtvirtintas mokykliniuose istorijos vadovėliuose ir kasdienėje retorikoje. Tai gali būti vadinama istorinės Lietuvos vaizduotės horizontu, tolimu geografiškai, bet artimu emociškai. Kaip kraštas, kuriame *mūsų būta*.

Taigi gerokai sudėtingesnis istorinis likimas klostėsi tų tautų, kurios buvo pažemintos, užkariautos, persekiotos ir tiesiogiai arba netiesiogiai išvartytos iš gimtosios žemės, pažymėtos traumų simboliais ir kančios ženklais. Tai darėsi tolimoje praeityje, tai dar labiau reiškiasi dabartyje. Senovės žydai ir graikai virto išvaramo bei sugrįžimo į tėvynę mito saugotojais. Graikams priklauso žodis *diaspora*, reiškiantis tautos dalį, gyvenančią už istorinės tėvynės ribų. Naujesniais laikais armėnai ir airiai istorinių dramų vėjų buvo pustomi po platus pasaulį. Jie kūrė labai įvairias diasporinio gyvenimo formas, neretai būdami pavyzdžiu kitoms migrantų tautoms. Lietuviai, tapę aktyviais amžinojo *tautų kraustymosi* dalyviais, taip pat patyrė minėtas negandas ir istorijos iššūkius. Tik ar ne bus taip nutikę, kad skirtingai nuo armėnų, graikų ar airių lietuviai nėra susikūrę tą istorinės raidos kelią atitinkančio pasakojimo. Čia susiduriame su reiškiniumi, kai gyvenama tikrovė ir kolektyvinis savęs išsivaizdavimas (bent jau toks, kokį formuoja vadovėliniai siužetai ir oficialiai kultivuojamos atminties formos) yra gana toli vienas nuo kito. Čia atsiveria lietuvių savivokos niša, kurią norisi papildyti trūkstamais lietuvių tautos istorinio kelio paveikslais.

Prie labai disciplinuoto mokslinio mąstymo įpratusiems istorikams *lietuvių pasaulis* gali skambėti tarsi pernelyg drąši metafora, kurios funkcionalumas nėra savaimė aiškus ir įtikinantis. *Diaspora* būtų tikslesnis ir mokslininkams labiau priimtinas žodis, apibrėžiantis lietuvių tautos dalį, kuri gyveno ir gyvena už dabartinės Lietuvos ribų. Žinoma, reikia pridurti – ne bet kaip, o sąmoningai gyvena. Be

jokios abejonės, didžioji mūsų pasakojimo dalis yra skirta būtent diasporai, tačiau *lietuvių pasaulio* metafora yra talpesnė ta prasme, kad šiame išsivaizduojamame pasaulyje ir jo istoriniame pasakojime bandoma atpažinti truputį kitokią negu esame įpratę matyti pagrindinį veikėją – tai daugiau ar mažiau sąmoningai suvokiama bendrija, kuri apima ir prie Nemuno deltos, ir kituose žemynuose pabirusius lietuvius – jau ir margesnių rūbų bei odos spalvos, kalbančių skirtingomis kalbomis, bet neužmiršusių savo šaknų. Prie tautinių pareigų priskirtina nuostata, kad visų pirma Lietuvoje gyvenančios pagrindinės tautos dalies žmonės dėtų pastangas nieko neužmiršti, nieko neįstumti į atminties užribius ir būtų pasirengę išskėstomis rankomis bei giminiška šypsena pasitikti apsilankančius, sugrįžtančius, prisimenančius ir net vėl ar naujai išvykstančius užsienio lietuvius.

Jei imtumėm gilintis į reiškinius, kuriuos mokslininkai sieja su diasporos egzistencija, arba siektume apibūdinti šiuolaikinio mokslo atpažįstamus diasporos reiškinio bruožus, rastume daug literatūros. Globalizacija ir komunikacijų greitis mūsų laikais išvilioja iš savo gimtųjų kraštų šimtus milijonų žmonių. Jungtinių Tautų duomenimis, 2005 metais transnacionalinė migracija pasiekė 228 milijonus (apie 3 proc. planetos gyventojų)¹⁴ – tiek žmonių gyvena ne savo gimtosiose šalyse. Jų pirmos kartos palikuonys tą skaičių gerokai padidintų. Daugelis migrantų naujuose kraštuose kuria savo diasporos tinklus, kartais palaikomus papročiu, o kartais sąmoningais, gerai organizuotais veiklos. Šiuolaikiniai tyrinėtojai skirtingai charakterizuoja diasporų sandarą. Vieni (Robinas Cohenas) išskiria devynis diasporos požymius:

- 1) išsibarstymas (dažnai traumuojantis) iš gimtinės į daugiau nei dvi šalis;
- 2) ekspansija iš savo šalies dėl darbo, prekybos tikslų, ar dėl toliau siekiančių kolonizavimo tikslų;
- 3) buvimas kolektyvinės atminties ir gimtinės mito, išskiriant vietą pasaulyje, istoriją ir jos laimėjimus;
- 4) spėjimų (putative) protėvių namų idealizavimas ir kolektyvinis prisidėjimas prie jų palaikymo, atkūrimo, saugumo, gerovės ir pasiekimų;
- 5) išsivystymas sugrįžimo judėjimo, kuris siekia kolektyvinio palaikymo;
- 6) stipri etninės grupės savimonė, išlaikoma ilgą laiką ir grindžiama atskiru mo pajautimu, bendra istorija, tikėjimu bendru likimu;
- 7) įtempti (troubled) santykiai su senaisiais imigravimo šalies gyventojais;
- 8) empatijos ir solidarumo jausmai su tautiečiais kitose imigravimo šalyse;

9) galima išvystyta išskirtinė, kūrybinga, gyvenimą praturtinanti veikla šalyse, kur viešpatuoja pluralizmas toleruojanti nuotaika.¹⁵

R. Coheno išskiriami diasporų bruožai atskirais atvejais neabejotinai dėliojasi skirtingomis kompozicijomis. Lygiai taip galime sakyti, kad lietuvių imigrantų spiečiai bėgant laikui pergyveno skirtingas diasporos tapatybės fazes.

14. Plg. Esmān, Milton J. *Diasporas in the Contemporary World*. Cambridge – Malden, MA: Polity Press, 2009, p. 4.

15. Cohen, Robin. *Global Diasporas: An Introduction*. Seattle, WA: University of Washington Press, 1997, p. 26.

LR Generalinis konsulasas Čikagoje dalyvavo „Tarnysčių mugėje“ Lemonte

LR generalinio konsulato Čikagoje vicekonsulė Kristina Nepaitė (k.) ir generalinio konsulo padėjėja Agnė Vertelkaitė prie konsulato stendo „Tarnysčių mugėje“.

A. Akulič nuotr.

Rugsėjo 15 d. vykusioje Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos surengtoje Bendruomenės dienoje ir tarnysčių mugėje dalyvavo ir LR generalinis konsulasas Čikagoje. Atstovybės darbuotojai paruošė stendą, kuriame buvo platinama informacija apie konsulato vykdomą veiklą, jame teikiamas konsulinės paslaugas, o taip pat ir apie studijų bei turizmo Lietuvoje galimybes. Mugės lankytojai turėjo galimybę pasiteirauti konsulato darbuotojų įvairios jiems rūpimos informacijos, užduoti aktualius klausimus, registruotis gauti naujienas.

Pal. Jurgio Matulaičio misijos Bendruomenės diena ir tarnysčių mugė rengiama kiekvienais metais Pasaulių lietuvių centre, Lemonte. Renginyje pradedamas šv. Mišiomis, o po jų vyksta Čikagos apylinkėse ir kitur JAV veikiančių organizacijų mugė. Anot organizatorių, šiais metais renginyje dalyvavo apie trisdešimt įvairių organizacijų bei daugiau nei trys šimtai lankytojų.

LR generalinio konsulato Čikagoje info

Kalėdinis vajuš pradėjo

Pal. Jurgio Matulaičio misija šiemet vėl renka dovanas

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija Lemonte, IL šiemet vėl rengia kalėdinių dovanų vajuš. Šiemet bus apdovanojami org. „Vaiko vartai į mokslą“ remiamų centrų vaikai ir paaugliai Kazlų Rūdoje, Rumbonių kaime, Užpaliuose, Varėnoje, Žemaičių Kalvarijoje. Centrus lanko rizikos grupės šeimų priauglis. Šeimose yra įvairių problemų (ekonominės, priklausomybės ir kt.) ir kartais tik pomokykliniuose dienos centruose vaikai atšvenčia gimtadienius bei šventes. Specialiai šių metų kalėdiniam vajuš paruošta eglutė buvo išstatyta Pal. Matulaičio misijos Bendruomenės dienos ir tarnysčių mugės metu rugsėjo 15 d. Ant jos šakų kabėjo snaigės formos lapeliai, kuriuose buvo pažymėta „mergaitė“ arba „berniukas“ ir nurodytas amžius. Norintieji dalyvauti vajuše nuperka dovanėlę – naują, tinkančią vaiko ar paauglio amžiui. Būsimieji dovanų vajuš dalyviai pasiima informacijos lapus, kuriuose pažymėti vajuš pageidaujamų dovanėlių pavyzdžiai (stalo žaidimai, pižamos, rankdarbiai, kuprinės ir pan.). Kalėdinio vajuš laikotarpis yra ribotas, nes dovanos turi būti parvežtos iki šv. Kalėdų. Dovanos Misijoje bus primamos iki spalio 8 d. Vajuš galima remti ir pinigine auka. Dėžės aukoms ir dovanoms galima rasti prie Misijos durų. Misijoje jaučiama, kad kai esame Dievo apdovanojami, reikia su kitais dalintis Dievo dovanomis. Vajuš projektu padeda Lietuvos vaikams džiaugtis šv. Kalėdų stebuklais. Daugiau apie vajuš galima sužinoti sekmadieniais Misijoje arba kreipiantis el. paštu: matulaitismisiosn@sbglobal.net.

Ramunės Kubiliūtės informacija ir nuotr.

„Draugą“ galite užsisakyti ir internetu:
www.draugas.org

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ĮVAIRŪS

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi ilgesni pakeitimai. Patirtis, legalūs dokumentai, buitinė anglų kalba. **Tel. 630-452-6559.**

■ Vyras ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti. Legalūs dokumentai. **Tel. 630-670-0813.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti, išleisti atostogų. Nevairuoja. **Tel. 708-590-9176.**

■ Norėčiau pirkti LEICA arba NIKON fotoaparata. **Tel. 508-697-6602.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

■ Vyras, turintis daugiametę slaugymo patirtį, ieško darbo su gyvenimu. **Tel. 773-691-3796.**

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918.**

■ Moteris, turinti medicininę išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-330-0092.**

■ 44 m. moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. **Tel. 708-691-9072.**

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietas:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užeiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

Centrinio ofiso adresas.: **8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455**

**PRENUMERUOKIME IR
SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!**

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Greitiems pietums – makaronai

Lietuviai prisikabino prie žodžio „makaronai“ ir jų nepaleidžia. Tuo tarpu, bet kuris italų virtuvės gerbėjas žino, kad makaronai – tai *pasta*. Kaip bevadintume, šių patiekalų pasaulis – skirtingas ir įvairus. Žvilgsnis į juos – tiesiai iš Italijos. Rašo kn. „Staltiesės ritmu“ autorius *Paulius Jurkevičius*.

Grįžta makaronai

Maždaug dešimtį metų aptarinėju gero ir blogo skonio temas. Bet iki šiol niekada nesu rašęs apie makaronus.

Nerašiau, nes vidutinio Lietuvos valgytojo nuomonė apie makaronus buvo labai teigiama. Nekas ir su estetika: užuot pakliuvę į burną, makaronai kartais atsiduria ant švarko atlapo. Nekoks ir moterų požiūris: makaronai kenkia liemeniui.

Galiausiai – blogas istorinis fonas: sovietiniais deficitų laikais skrandžiai buvo užkišami makaronais.

Nuo to ir pradėjau. Nuo tų laikų, kurių kas nors gal jau neprisimena, kas nors gal dar nebuvo gimęs, bet visos imperijos gastronomų lentynos būdavo tuščios, pūpsojo tik stačiakampės kartoninės dėžės su kriauklelėmis. Šprotai būdavo retenybė, majonezas „Provansal“ taupomas šventėms, o deficitinio saulėgrąžų aliejaus dvoksmas reiškė artėjančias Kalėdas.

O štai kriauklelių būdavo visada. Nuo Murmansko iki Karaliaučiaus. Suvirusi, gliuti ir beformė makaronų košė, ant kurios nebent tik nenuoramos anų laikų gurmė užsitarkuodavo „Nemuno“ fermentinio, tapo ryškiu svajonių virtuvės antipodu.

Todėl nėra ko norėti, kad masės norėtų makaronų. Žinoma, masės pastaruoju metu jau nebesvajuoja apie vengriškų žirnelių skardinę. Svajoja greičiau apie molekulinę virtuvę, apie strutienos karpacą, apie mineralinį vandenį iš Grenlandijos ledkalnių.

Viskas sėpiai keičiasi. Tai, kas prieš dvejus metus buvo neskanu, darosi primtina. Tai, kas visai neseniai žadino apetitą ir gurmaniškas ambicijas, dabar jau nebežadina. Todėl galima neskubant, kaip rekomenduoja Lietuvoje taip ir neatrastas pasaulinis judėjimas „Slow Food“, grįžti prie makaronų.

Sunkiausia grįžti bus liesai gyvenančioms moterims ir drūtai gyvenantiems vyrams. Suprantu vyrų apmaudą: vietoj kiaulienos kepsnio valgyti spagečius su cukinijų žiedais – tai lyg iš didelės „Audi“ persėsti į mažą „FIAT 500“.

Na, bet kitaip, matyt, nebus: mažiau kepsnių, daugiau spagečių. Manau, jog trumpiausia vidutinė gyvenimo trukmė Europoje garsėjantys vyrai anksčiau ar vėliau bus priversti pradėti vynioti ant šakutės makaronus. O daugiausia manekenių Milanui tiekiančios šalies moterys dar kartą pasiaiškins, kiek teisingos jų teorijos apie spagečių žalą liemens apimčiai.

Čia nežadu aiškinti makaronų teorijos. Ją reikėtų pradėti nuo to, kad lietuviškosios gastronomijos terminijos kūrėjai iš svaiginamos miltinių produktų geometrinės įvairovės pasirinko 6 cm ilgio lenktą ir kiaurą vamzdelį. Tai ir yra makaronai, *maccheroni*. Italijoje bene pati rečiausia ir pati nepopuliariausia miltinių forma.

Vis dėlto derėtų paaiškinti du, mano galva, svarbiausius makaronų ruošimo ir valgymo aspektus. Nesvarbu, kaip makaronus vadinsime. Nesvarbu, kokios formos rinksimės. Nesvarbu, kokį sūrį tarkuosime ir kokį padažą gaminsime.

Svarbu, kad to padažo nebūtų daug. Kad ne padažas būtų su makaronais, o atvirkščiai. Tada nebus progos keikti svarstyklių ir veidrodžio. Neteks aiškinti, jog makaronai – be skonio, nes skonį paprastai nuskandina įvairūs grietinės, sviesto arba aliejaus deriniai.

Ir dar: nepervirti! Šventai laikytis itališko termino *al dente* (kandami dantimis). Valgyti suvirusius makaronus yra dviguba nuodėmė. Pirmiausia – nesveika. Pervirus spagečius, suvyr vidinis krakmolo sluoksnis, angliavandeniai labai sparčiai keliauja į kraują, didėja glikemijos indeksas, tam tikrose kūno vietose kaupiasi antestetika.

Antra, pervirti makaronai prieštarauja gero skonio estetikai. Ne veltui Italijoje restorane virėjas klausinėja: „Kokio kietumo makaronų pageidausite – normalaus, *al dente* ar itališko? Jeigu atsakysite normalaus – virs tiek, kiek nurodyta ant pakuotės. Jeigu *al dente*, vadinasi, minute mažiau nei nurodyta. O jeigu itališko kietumo?

Tada bus beveik nevirta.

Žodžiu, makaronai turi būti kieti, ir tiek. Be to, juos valgant teks atsakyti šaukšto teikiamų patogumų, nors tai ir kelia pavojų kaimynės suknelei. Makaronų valgymo procesą teks mokytis suvaldyti. Techniškai tai nelengva: šakutę reikia laikyti kaip rašiklį – tarp trijų pirštų, sukti stačią nepalėnį. Beje, psichologiškai tai smagus užsiėmimas. Atitraukia nuo minčių apie krizę.

Grįžta prie termino „makaronai“ kilmės. Svarstyti ir graikiškasis variantas: *makarios* reiškia „laimingas“. Būtent tai, ko labiausiai reikia šiais laikais. Reikia truputį pietietiškos idilės iš senų nespalvotų itališkojo neorealizmo filmų. Reikia ramaus šeimyninio spagečių vyniojimo paveikslo. Na, kad ir sunkmečio fone.

Makaronai su tunu

Reikės: 1 1/2 sv makaronų, *indelio tuno savose sultyse, citrinos, daug petražolių, 3 šaukštų sojos padažo, maltų juodųjų pipirų*.

Makaronus užkaiskite virti. Tuo metu tuną drauge su sultimis iš indelio sudėkite į įkaitintą keptuvę. Pakaitinkite 3 minutes. Į keptuvę supilkite soją padažą, citrinos sultis, suberkite susmulkintas petražoles. Troškinkite keletą minučių. Ne visiškai išvirtus makaronus ir sultinį supilkite į keptuvę su tunu ir pakaitinkite kelias minutes.

Makaronai su pievagrybiais

Reikės: ½ sv pievagrybių, 2 šaukštų aliejaus, svogūno, šaukšto kmynų, maltų juodųjų pipirų, druskos pagal skonį, makaronų, žalumynų.

Makaronus išvirkite pasūdytame vandenyje, sukrėskite į kiaurasamtį. Grybus supjaustykite ploais griežinėliais, apkepkite aliejuje, sumaišykite su pusžiedžiais supjaustytais ir apkepintais svogūnais, pasūdykite, pabarstykite pipirais. Makaronus sumaišykite su grybais, paskaninkite kmynais.

Makaronai su špinatais ir laiša

Reikės: ¼ sv makaronų, ¼ sv laišos, svogūno, 1/2 puodelio grietinės, puodelio šaldytų špinatų, citrinų sulčių, druskos, baltųjų pipirų, aliejaus.

Išvirkite makaronus. Laišos file supjaustykite gabalėliais, pašlakstykite citrinų sultimis, apkepkite svieste. Išimkite. Svogūną supjaustykite, apkepkite, kol taps skaidrus. Supilkite grietinė, suberkite špinatus, druską, pipirus, supilkite citrinų sultis. Laišą pakaitinkite padaže, sudėkite ant makaronų.

Makaronai su daržovėmis

Reikės: vieno aitriojo pipiro, ryšelio kalendrų, pakelio makaronų, aliejaus, druskos, šaukšto pomidorų pastos, 2 svogūnų galvūčių, 2 pomidorų, 1 paprikos.

Į verdantį pasūdytą vandenį suberkite makaronus. Kol makaronai verda, supjaustykite svogūnus ir apkepkite iki auksinio atspalvio. Supjaustykite pomidorus ir pridėkite prie svogūnų. Idėkite papriką ir aitriųjų pipirų, sukrėskite pomidorų pastą. Pasūdykite. Į padažą sudėkite makaronus ir užkaiskite ant silpnos ugnies.

Makaronai su krevečių padažu

Reikės: 1 svogūno, 2 paprikų, 1 morkos, šviežių petražolių pagal skonį, ½ sv šaldytų krevėčių, prieskonių (druskos, pipirų ir kt.), 1/2 puodelio grietinės, 3 šaukštų grietinės, šaukšto miltų, pakelio makaronų.

Svogūną, paprikas, morką ir petražoles supjaustykite kuo smulkiau ir troškinkite ant vidutinio

stiprumo ugnies, kol suminkštės. Suberkite krevetes, uždenkite dangčiu ir patroškinkite. Išvirkite makaronus. Kai krevetės bus paruoštos, pasūdykite, pagardinkite pipirais, prieskoniais ir išmaišykite. Tada supilkite grietinė, grietinė, miltus, išmaišykite, uždenkite dangčiu ir išjunkite ugnį. Į lėkštę sudėkite makaronus, o ant viršaus užpilkite padažą.

Makaronai su mėsa

Reikės: ½ sv kiaulienos, svogūno, morkos, raudonos paprikos, puodelio pievagrybių, 2 pomidorų, puodelio raudonojo vyno (arba vandens), 2 šaukštų pomidorų pastos, 2 šaukštų sojos padažo, druskos ir pipirų pagal skonį, 6 oz makaronų, žalumynų pagal skonį, 2 česnako skiltelių.

Mėsą supjaustykite nedideliais gabalėliais ir apkepkite ant stiprios ugnies. Suberkite smulkiai supjaustytą svogūną, stambiai sutarkuotą morką, supjaustytą papriką ir pomidorus, susmulkintus pievagrybius, smulkiai supjaustytus česnakus, sukrėskite pomidorų pastą, supilkite soją padažą, raudonąjį vyną (galite pakeisti vandeniu), pasūdykite pagal skonį. Uždenkite dangčiu ir troškinkite 40 minučių. Makaronus apvirkite, sukrėskite į keptuvę su mėsa ir troškinkite 5 minutes. Suberkite žalumynus, ir puikiausi makaronai su mėsa paruošti.

Makaronai grietinės padaže

Reikės: 1 sv makaronų, druskos, 1 sv brokolių, puodelio mažų pomidorų, 3 skiltelių česnako, 2 šaukštų sviesto, 2 šaukštų kvietinių miltų, puodelio grietinės, 2 puodelių daržovių sultinio, stambiai maltų juodųjų pipirų.

Daržovių sultinį gausite išvirę brokolį. Išvirkite makaronus ir sukrėskite į kiaurasamtį. Brokolius suskrėskite žiedynais ir 2–3 minutes virkite pasūdytame vandenyje. Nuskinkite, apipilkite šaltu vandeniu. Pasilikite brokolio nuoviro padažui. Pomidorus, atsižvelgdami į jų dydį, supjaustykite į 4–6 dalis. Česnaką smulkiai sukapokite, galite įdėti ir smulkiai supjaustytą svogūną. Keptuvėje įkaitinkite sviestą ir viską apkepkite. Suberkite į juos miltus, juos truputį apskrudinkite. Pasūdykite, pabarstykite pipirais. Supilkite grietinė ir daržovių sultinį, nuolat maišydami virkite keletą minučių. Į padažą supilkite daržoves, patroškinkite penkias minutes. Makaronus išdėliokite į lėkštes, ant viršaus uždėkite padažą, užbarskykite juodųjų pipirų.

Pastaba: aitrieji pipirai labai dera su makaronų gaminiiais. Nesijaučia jų aiterumo, bet tuo pačiu jie priduoja patiekalams gerą skonį; be to – ir sveika.

Prie bet kokių makaronų patiekalų labai tiks pabarstyti *parmeseano, romano* ar bet kokio kito sūrio. Tai pagerina patiekalų skonį.

Parinkta iš įvairių šaltinių

SVEIKATA

Pasakyti, kad bėgioti madinga – jau banalu. Panašu, kad bėgiojimas tampa neatskiriama daugelio žmonių gyvenimo dalis. Artėjant Čikagos maratonui, kuriame dalyvaus ir būrys lietuvių, pažvelkime į šią sporto šaką atidžiau. Taigi

– DEŠIMT SVARBIŲ TIESŲ APIE BĖGIMĄ

Bėgioti reikia prisiversti, neretai tai būna nuobodu, tačiau žinovai vis tiek rekomenduoja sportą gryname ore, ir visų pirma – bėgiojimą. Tam jie pasitelkia įvairių argumentų. Teigiama, kad bėgiojant juda 70 proc. visų raumenų. Todėl ši paprasta sporto rūšis gerai treniruoja kūną ir turi daugiau malonių šalutinių poveikių.

Su bėgiojimu susiję nemažai išankstinių įsitikinimų ir prielaidų. Mokslininkai pabandė jas patikrinti savo metodais, ir rezultatai ne visada buvo tokie, kokių tikėtasi.

1 prielaida: bėgimas žmonėms įkrečia proto

Gandai apie tai sklendo jau senokai – bėgikų smegenys geriau aprūpinamos krauju, todėl sportininkai gali geriau sukoncentruoti dėmesį. Reguliarus judėjimas treniruoja smegenis, nes jos turi dirbti koordinuojantį darbą.

Ulmo universiteto (Vokietija) mokslininkai tyrė šį klausimą ir padarė išvadą, kad sportas iš tiesų verčia smegenis dirbti efektyviau. Tyrimas, kuriame dalyvavo 100 savanorių, parodė, kad dėl sporto pilkosios ląstelės greičiau ir efektyviau apdoroja informaciją. Jau šešios savaitės intensyvių bėgimo treniruočių stipriai pagerino tiriamųjų vizualinę ir erdvinę atmintį, sugebėjimą susikoncentruoti ir pozityvų nusiteikimą. 17 savaičių trukusi treniruočių programa patvirtino šią tendenciją – tą parodė psichologinių testų, elektros impulsų smegenyse matavimo ir genetinių bei molekulinės biologijos testų rezultatai.

Labiausiai mokslininkus nustebino išvada, kad sportininkų smegenys yra ištvėmingesnės. Jie išvengia dopamino, kuris svarbus smegenų veiklai, lygio sumažėjimo. Šis procesas prasideda tada, kai smegenys reikalauja psichinių pastangų.

2 prielaida: sportas padeda numesti svorį

Ne kiekvienas mokslininkų tyrimas vyksta pagal planą. Taip nutiko Loyola universiteto Čikagoje mokslininkams. Nors norėta įrodyti priešingą dalyką, jų išvada skelbė – kad ir kaip būtų gaila, sportas nepadės sulieknėti. Tačiau sportas stiprina raumenis ir kaulus, stabilizuoja psichiką ir sveikata, mažina cholesterolį ir kraujo spaudimą – visi šie dalykai taip pat svarbūs sveikam gyvenimui.

„Mažas fizinis aktyvumas nėra pagrindinė antsvorio epidemijos priežastis, – skelbė tyrimas. – Nepakeitus mitybos įpročių, neįmanoma numesti svorio“.

3 prielaida: mažina vėžio riziką

Reguliarus ir intensyvus sportavimas yra svarbus veiksnys, sumažinantis vėžio riziką. JAV atliktas tyrimas parodė, kad fiziniai pratimai apsaugo moteris nuo krūties vėžio. Kitas tyrimas nustatė, kad moteris, kurios daug juda, įtemptai sportuoja ir regu-

liariai miega ne mažiau kaip 7 valandas per parą, yra ypač gerai atsparios bet kokios formos vėžiui. Tačiau miego trūkumas sumažina apsaugantį sporto poveikį.

Bet apsauga tuo stipresnė, kuo intensyviau moteris sportuoja. Amerikiečių Vėžio institutas, apibendrinęs daugiau kaip 30 tūkst. moterų po menopauzės duomenis, nustatė, kad reguliariai sportuojančios, pavyzdžiui, bėgiojančios moteris turi 30 proc. mažesnę riziką susirgti krūties vėžiu, nei nemėgstančios judėti. Tyrimo vadovas Michael Leitzmann apsaugantį sporto poveikį aiškina taip: „Fizinio aktyvumo ir apsaugos nuo vėžio ryšį lemia stipresnė imuninė sistema, sumažėję uždegiminiai procesai organizme ir sumažėjusi augimo hormonų sekrecija“.

4 prielaida: senatvėje bėgioti kenksminga

XX a. devintajame dešimtmetyje bėgioti nebuvo taip populiariau, kaip šiandien, todėl ir fizinio aktyvumo poveikis sveikatai nebuvo pakankamai ištirtas. Medikai įtarė, kad daug bėgioti vyresnio amžiaus žmonėms yra labiau žalinga, nei naudinga. O James Fries iš Stanfordo universiteto reguliarių bėgiojimą apibūdino kaip tikrą jaunystės eliksyrą. Jo hipotezė – sportas leidžia gerokai sutrumpinti psichinės gyvenimo atkarpos fazę, kurioje kūnas tampa griuvena.

J. Fries su kolegomis daugiau kaip 20 metų stebėjo tyrimo dalyvius. Tyrimo pradžioje 1984-taisiais savanoriai buvo daugiau nei 50 metų, 538 dalyviai buvo užkietėję bėgiotojai, vidutiniškai bėgiojantys 4 valandas per savaitę. Įžengę į aštuntąją dešimtį, jie dar bėgdavo 76 minutes per savaitę. Jų bendraamžiai iš kontrolinės grupės sportu neužsiėmė nei tada, nei vėliau.

Rezultatas – nesportiškų tyrimo dalyvių organizmai suseno vidutiniškai 16 metų anksčiau, nei bėgiojančiųjų senjorų. Kuo vyresni dalyviai buvo, tuo aiškiau matėsi bėgiojimo reikšmė sveikatai. Dar daugiau – 34 proc. nesportiškųjų dalyvių mirė tyrimo metu, o iš aktyviųjų – tik 15 proc. „Sporto nauda sveikatai gerokai viršijo mūsų lūkesčius“, – sakė J. Fries.

5 prielaida: kofeinas suteikia jėgų pavargusiems bėgikams

Kofeinas nuo seno oficialiai laikomas dopingo priemone. Daugelis maratono bėgikų prieš varžybas apsiriboja lengvais pusryčiais ir puodeliu kavos. Energetinių gėrimų gamintojai taip pat remiasi šiuo poveikiu ir įmaišo kofeino į gazuotus gėrimus. Tačiau tai gali duoti atvirkščią rezultatą: šveicarų mokslininkai nustatė, kad kofeinas gali sumažinti kraujo tekėjimą į širdį.

„Kai sportuojame, per širdį turi pratekėti daugiau kraujo, kad organizmui užtektų deguonies“, – aiškina turizmo vadovas Philipp Kaufmann iš Ciuricho universitetinės klinikos. Bet būtent tose situacijose, kurios iš-

spaudžia daug prakaito, kofeinas veikia negatyviai. Jis neleidžia didėti kraujo srautui.

„Gali atsitikti netgi taip, kad žmogus jausis budresnis ir aktyvesnis, bet iš tiesų jo pasiekimai bus menkesni“, – sako šveicarų mokslininkas. Žmonėms, turintiems širdies ir kraujotakos sistemos sutrikimų, kokakolos ar kavos atsigerimas prieš treniruotę ar varžybas gali būti net pavojingas.

6 prielaida: dėl sekso bėgikai tampa lėtesni

Kai kurie futbolo treneriai prieš svarbias varžybas savo sportininkams uždraudžia užsiimti seksu. Mokslininkai dėl neigiamos sekso įtakos sportiniams pasiekimams neturi vienos nuomonės. Bent jau vyrų ir moterų atveju patarimai būtų skirtingi.

Oksfordo universiteto mokslininkų atlikta 2 tūkst. Londono maratono dalyvių apklausa ir duomenų palyginimas parodė: moteris, kurios maratono išvakarėse mylėjosi, atbėgo vidutiniškai 5 minutėmis anksčiau, nei konkurentės. Ypač trumpų distancijų bėgikams seksas rekomenduojamas kaip pasiruošimo varžyboms dalis. Nes moterims, priešingai nei vyrams, dėl sekso pakyla testosterono lygis, kuris turi ypatingą reikšmę trumpiems, intensyviems bėgimams.

Medicinos profesorius Frank Sommer iš Kelno universitetinės klinikos palygino 39 sportininkų ištvėrmę ir greitį po sekso. Jeigu lytinių santykių buvo turėta prieš keletą valandų, daug prasčiau nei įprastai sekėsi sportininkams, kurių sporto šaka susijusi su greičiu. Priežastis, priešingai nei moterims, – sumažėjęs testosterono lygis. Dėl to sumažėdavo ir agresyvumas. Sekso metu išsiskyrę laimės hormonai endorfinai darydavo sportininkus ramesnius ir labiau atsipalaidavusius. Tai veikia net raumenų sugebėjimą susitraukti. Trumpai tariant, sumažėja staigumas ir kovinė dvasia. O sporto šakų, kur reikalinga ištvėrmė, atstovams susilaikyti nuo sekso nebūtina. Jų pasiekimų meilės žaidimai prieš varžybas nepaveikia.

7 prielaida: bėgimas stiprina kaulus

Paprastai manoma, kad reguliari apkrova kietina kaulus. Kas daug sportuoja, pavyzdžiui, bėgioja, nuolat stimuliuoja savo kaulus ir užkerta kelią kaulų retėjimui. Tačiau Missouri-Columbia universiteto mokslininkai nustatė, kad judėjimas neturi būti per-

nelyg lengvas. Mokslininkai tyrė 43 sportuojančių 20–59 metų vyrų, dalyvaujančių bėgimo varžybose ar dviračių lenktynėse, kaulų tankį. Dviratininkų kaulai pasirodė gerokai prastesni, nei bėgikų – jų bendras kaulų tankis organizme buvo gerokai mažesnis. 63 procentams buvo beprasidedanti osteoporozė, kai kaulai lūžta dvigubai greičiau už sveikus. Tarp bėgikų tik 19 proc. turėjo tokius trapius kaulus.

Mokslininkai rekomenduoja žmonėms, užsiimantiems sporto šaka, ne daug apkraunant kaulus, treniruotis papildomai. Su moterimis atlikti tyrimai parodė, kad pusę metų treniruojantis tris kartus per savaitę, kaulų tankis padidėja iki 3 procentų.

8 prielaida: maratonas stiprina širdį

Sportininko širdis turi būti tokios būklės, kad sugebėtų varinėti daug kraujo ir aprūpinti kūną pakankamu deguonies kiekiu daug jėgų reikalaujančiose situacijose. Manoma, kad ilggamečio bėgiko širdis turėtų būti visiškai sveika. Bet dažniausiai tai netiesa. Maratono bėgikai lygiai taip pat dažnai kenčia nuo aterosklerozės, kaip jų bendraamžiai, neužsiimantys ištvėrmės sportu.

Bėgti 42 kilometrus reikia ne tik dvasinės ištvėrmės. Tai didelis išbandymas ir širdžiai bei sąnariams. Tuomet atsiranda laisvieji deguonies radikalai, kurie gali pažeisti kraujagysles. Prisideda ir dideli kiekiai uždegiminių medžiagų, atsirandančių esant ilgai apkrovai. Organizmas gamina medžiagų apykaitos produktą – pieno rūgštį. Pastaroji perrūgština raumenis ir silpnina imuninę sistemą, dėl to lengva atsirasti uždegimams. Esama įrodymų, kad labai ilgas bėgimas gali pakenkti širdies raumeniui. 12 proc. bėgikų turi tokių pažeidimų.

9 prielaida: bėgimas kenkia sąnariams

Bėgimas stiprina organizmą. Bet manoma, kad jis yra apkrovos išbandymas sąnariams. Tačiau Bostono universiteto Medicinos mokyklos mokslininkai nenustatė tokio poveikio. Jie įvertino beveik 1300 asmenų duomenis. Šie reguliariai sportuojantys asmenys 1993–94 m. pradėjo skųstis sąnarių skausmais ir sąstingiu. Mokslininkai padarė tiriamųjų kelių sąnarių rentgeno nuotraukas.

Po dešimties metų jie vėl ištyrė tuos pačius žmones. Stambesni žmonės dažniau kentė nuo artrito, nei lieknė, bet jų rodikliai nebuvo didesni už tų antsvorį turinčių žmonių, kurie neužsiėmė bėgiojimu. Taigi, jų sąnarių situacija nei pagerėjo, nei pablogėjo, bet jie patys buvo geresnės formos.

10 prielaida: bėgant netreniruojami nugaros raumenys

Bėgama, be abejo, kojomis. Manoma, kad pilvui ir nugarai iš bėgiojimo mažai naudos. Bet faktas, kad bėgikai rečiau kenčia nuo nugaros ir sąnarių skausmų, nei likusi visuomenės dalis.

Bėgant naudojama daugiau kaip du trečdaliai visų kūno raumenų. Tad bėgiojimas rytais naudingas ne tik kojoms, bet ir liemens raumenims.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Akademikė Jūratė Variakojienė** užsiskė visą stalą į „Draugo“ metinę šventę. „Draugas“ nuoširdžiai dėkoja visiems akademikams, linki sėkmės pritraukiant jaunimą ir gyvuoti dar daug metų. Apie šią patriotišką organizaciją nuolat skaitome laikraštyje. Kviečiamos ir kitos organizacijos savo dalyvavimu paremti laikraštį. Primename, kad iškilmingi „Draugo“ pietūs vyks spalio 27 d. 1 val. p. p. Willowbrook pokylių salėje. Pavienius bilietus ar stalus galima užsisakyti „Draugo“ administracijoje tel.: 773-585-9500.

■ **Lietuvos Vyčių 82 kuopa (Gary, IN)** kviečia buvusius Gary Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčios parapijiečius ir apylinkės lietuvius į renginį, kuris vyks rugsėjo 22 d. VFW (Veterans of Foreign Wars) patalpose 6800 Hendricks, Merrillville, Indiana. Šv. Mišios bus atnašaujamos 1:30 p. p. Po Mišių – gegužinė. Apie dalyvavimą prašome pranešti iš anksto tel. 219-884-222 (Joanna Rudzevičiūtė).

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, Jaunimo centro moterų klubas** pradeda naują sezoną ir po šv. Mišių visus kviečia į Jaunimo centro kavinę pasivaikinti mieliniams blynams. Savo apsilankymu paremsite

lietuvišką kampilį – Jaunimo centrą.

■ **Rugsėjo 29 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemont – M. J. Šileikio ir Teofilio Petraičio parodos-konkurso „Toli nuo tėvynės“ atidarymas. Darbus pateikti galima iki rugsėjo 22 d. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

■ **Spalio 13 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** organizacija „Vaiko vartai į mokslą“ kviečia visus į tradicinius labdaros „Derliaus pietūs“ Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Savo dalyvavimu paremsite organizacijos globojamus 11 dienos centrus ir globos namus, kuriuos lanko Lietuvos rizikos grupės šeimos. Vietas ir stalus užsisakyti tel. 630-243-1089 (Rūta Šmulkskienė) arba el. paštu: r.l.smulkstys@sbc-global.net, taip pat tel. 630-243-1228 (Rita Vencloviėnė) arba el. paštu: venclovas@comcast.net.

■ **Lapkričio 3 d., sekmadienį – Čikagos lietuvių moterų klubo 90 metų jubiliejinis pokylis** vyks Palos Country Club (135th & SW Hwy., Orland Park, IL). Pradžią – 1 val. p. p.

Vilniaus tarptautinis kino festivalis „Kino pavasaris“ skelbia atranką

Didžiausias ir populiariausias kino festivalis Lietuvoje kviečia ir užsienyje kuriančius lietuvius pristatyti savo darbus „Kino pavasaryje“ specialioje programoje „Lietuviai svetur“.

Filmo kūrėjas, siūlydamas savo kūrinių į Lietuvišką programą, įskaitant ir „Lietuviai svetur“, iki 2014 m. gruodžio 31 d. turi užsiregistruoti festivalio puslapyje adresu <http://vp.eventival.eu/viff/2014>, užpildyti filmo registracijos anketą ir pristatyti filmo kopiją peržiūrai internetu arba skaitmeninėje laikmenoje.

2014 m. vasario 3 d. apie Lietuviškos programos atrankos rezultatus filmo kūrėjai bus informuojami asmeniškai.

Daugiau informacijos apie filmų pateikimą Jums suteiks Lietuviškų filmų programos koordinatore Justė Zavišaitė:

**Lietuviškų filmų programa / Lithuanian film programme
Vilnius International Film Festival KINO PAVASARIS**

T. +370 674 23599

Gedimino 50, LT-01110, Vilnius

www.kinopavasaris.lt

Pasidalinkite šia žinia su tais, kam tai galėtų būti aktualu.

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Dėmesio! Priimami Lietuvių Fondo stipendijų prašymai. Registruotis ir pildyti 2013 m. elektroninę stipendijų prašymo anketą, kurią rasite LF tinklalapyje: www.LietuviuFondas.org (skiltyje „stipendijos“), galite iki **spalio 10 d.**

Šiais metais Lietuvių Fondas jau paskirstė 299,063 dol. paramos projektams, puoselėjantiems lietuvių švietimą, kultūrą, tradicijų bei papročių išsaugojimą. Dėkojame visiems LF nariams ir rėmėjams!

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

WASHINGTON, DC

SLENKSTIS

Tėvo Antano Saulaičio, SJ
knygos pristatymas vyks
rugsėjo 29 d., sekmadienį,
po 2 val. p.p. lietuviškų šv. Mišių
Epiphany Catholic Church
Trijų Karalių bažnyčios salėje
2712 Dumbarton Street, NW
(Georgetown) Vašingtone

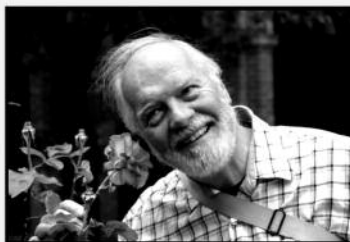
Kas aš esu? Mokytojas, tėvas, kasininkė,
lietuvis, kunigas, politikas, pensininkė...
O gal pirmiausia žmogus?

Laikau save krikščioniu, bet ką reiškia
juo būti kiekvieną dieną?

Ar prostitutė turi teisę lankytis
bažnyčioje? O kunigas, kuris paliko
savo tarnystę ir tapo bankininku?

Kodėl ne visos „žvaigždės“ spindi ir
kaip gyventi nesibaiminant dėl rytojaus?

Tai klausimai, kuriuos kasdien keliamo
sau ir kitiems, o atsakymų į juos kviečia
drauge ieškoti Antanas Saulaitis, SJ.

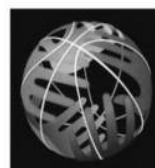
JAV LB Vašingtono apylinkė
Lietuvos Respublikos ambasada Vašingtone
Pal. Jurgio Matulaičio misija (Lemonte)
Informacija: 630-257-5613
matulaitismission@gmail.com

Lietuvos krepšininkai – Europos čempionato ketvirtfinalyje

Slovėnijoje vykstančio 38-ojo Europos vyrų krepšinio čempionato ketvirtfinalyje Lietuvos rinktinė su Italijos krepšininkais susitiks šiandien, rugsėjo 19 d., 22 valandą Lietuvos laiku (2 val. p. p. Čikagos laiku). Tai bus paskutinės ketvirtfinalio rungtynės.

Jei lietuviams pavyktų įveikti ketvirtfinalio barjerą, jie pusfinalyje susitiktų su Kroatijos ir Ukrainos komandų rungtynių nugalėtoja (šios komandos žais prieš lietuvių susitikimą su italais).

Kitos ketvirtfinalių poros – Serbijos ir Ispanija bei Slovėnija ir Prancūzija.

Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.
kviečiame į popietę su

DRAUGU

Willowbrook pokylių salėje.

Lietuviškų dainų programą atliks Povilas Strolia (pitaras gitara). Bilieto kaina – 60 dol., studentams – 40 dol. Pokylio bilietus prašome užsisakyti DRAUGO administracijos tel. 773-585-9500.

Rugsėjo 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. „Saulutė“ visus maloniai kviečia į Lietuvių Dailės muziejų (PLC-14911 127th St., Lemont, IL) į dr. Sigitos Lipovienės knygos „Aukštuolių ažuolai“, apie partizanų Katliorių šeimą, susitikimą. Programoje dalyvaus: Bronius Nainys, Leonas Maskaliūnas, Raminta Marcherrienė, Asta Zimkienė, Laima Apanavičienė, dr. Sigita Lipovienė. Meninę programą atliks Audrė Budrytė-Nakienė, Dalia Polikaitytė-Lietuvninkienė, Daina Volodkaitė, Vidas Nevarauskas ir Šarūnas Daugirdas. Auka – 5 dol.